

کانون
فرهنگی
آموزش
قلم چا

دهم انسانی

۵ آبان ۱۴۰۲

دفترچه سؤال

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده در سایت کانون، کد روبه‌رو را با دوربین تلفن همراه
خود اسکن کنید.

آزمون هدف‌گذاری، یک آزمون مهم در روز پنج‌شنبه هفته اول می‌توانید در آزمون هدف‌گذاری شرکت کنید. با شرکت در این آزمون برنامه‌ریزی دقیق‌تری برای هفته دوم خواهید داشت. این آزمون با همان بودجه‌بندی آزمون اصلی بعدی برگزار می‌شود و تمام سؤالات آن جدید هستند. برای شرکت در آزمون هدف‌گذاری به صفحه شخصی خود بروید و در قسمت داشبورد وارد بخش آزمون‌های غیرحضورى شوید.

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
حسن افتاده، حسین پرهیزگار، سعید جعفری، محسن فدایی، مرتضی منشاری، شیوا نظری	فارسی (۱)
محبوبه اینسام، امیرمهدی افشار، محسن بیانی، مرتضی محسنی کبیر	دین و زندگی (۱)
مجتبی درخشان، محسن رحیمی، عقیل محمدی‌روش	زبان انگلیسی (۱)
مهدی اسفندیاری، آروین حسینی، رضا عزیزی، فرشید کریمی، زانیار محمدی، سعید نداف	ریاضی و آمار (۱)
برگزیده از سؤال‌های کتاب جامع	ریاضی و آمار (۱) - سؤال‌های «آشنا»
عزیز الیاسی پور، محمدمین داداش‌فام، سید علیرضا علویان، سجاد غلام‌پور سیوکی، شیوا نظری	علوم و فنون ادبی (۱)
زینب آذری، فاطمه صفری، بصیر کریمی، سمیه محمدی مصبری	جامعه‌شناسی (۱)
امیرحسین زارعی، سید علیرضا صفوی، مصطفی قدیمی‌فرد، محمدعلی کاظمی نصرآبادی	عربی، زبان قرآن (۱)
علی آقاجانپور، صفا حاضری، فاطمه سخایی، امیرحسین کاروین، زهرا کتبیبه، جواد میربلوکی	تاریخ (۱) و جغرافیای ایران
محمد قاسمی، محمد نادرپور، پارسا وکیلی	منطق
سارا شریفی، احسان عالی‌نژاد، سیدمحمد مدنی دینانی	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
فارسی (۱)	شیوا نظری	شیوا نظری	مرتضی منشاری، الهام محمدی	الناز معتمدی
دین و زندگی (۱)	امیرمهدی افشار	امیرمهدی افشار	سکینه گلشنی	زهرة قموشی
زبان انگلیسی (۱)	عقیل محمدی‌روش	عقیل محمدی‌روش	فاطمه نقدی، رحمت‌اله استیری	سوگند بیگلری
ریاضی و آمار (۱)	آروین حسینی	آروین حسینی	محمد بحیرایی، حمید زرین‌کفش، احسان غنی‌زاده	سمیه اسکندری
علوم و فنون ادبی (۱)	یاسین مهدیان	یاسین مهدیان	الهام محمدی، زینب غلامعلی‌زاده	الناز معتمدی
جامعه‌شناسی (۱)	ریحانه امینی	ریحانه امینی	فاطمه صفری	زهرة قموشی
عربی، زبان قرآن (۱)	اسماعیل علی‌پور	اسماعیل علی‌پور	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل یونس‌پور، زهرا کتبیبه	لیلا ایزدی
تاریخ (۱) و جغرافیای ایران	محدثه صفاری	محدثه صفاری	زهرا دامیار	عطیه محلوچی
منطق	علیرضا نصیری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، رامتین کیانی	زهرة قموشی
اقتصاد	آفرین ساجدی	آفرین ساجدی	شاهین محمدی	

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	زهرا دامیار (اختصاصی) - الهام محمدی (عمومی)
مسئول دفترچه	فاطمه رئیس‌زیدی (اختصاصی) - حبیبه محبی (عمومی)
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرة قموشی (اختصاصی) - فریبا رتوفی (عمومی)
حروفچین و صفحه‌آرا	زهرا تاجیک (اختصاصی) - فاطمه علی‌یاری (عمومی)
ناظر چاپ	سوران نعیمی

آزمون ۵ آبان ماه ۱۴۰۲

دهم انسانی

این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید. شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده‌ی ترازى به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					نام درس
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
	۱	۲	۳	۴	۶	ریاضی و آمار (۱)
	۱	۲	۳	۵	۶	علوم و فنون ادبی (۱)
	۲	۴	۶	۷	۸	جامعه‌شناسی (۱)

تعداد سؤال: ۴۰   مدت پاسخ‌گویی: ۵۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱	۱۰	۲۰
۲	ریاضی و آمار (۱) - سؤال‌های «آشنا»	۱۰	۱۱	۲۰	
۳	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵
۴	جامعه‌شناسی (۱)	۱۰	۳۱	۴۰	۱۵

ریاضی و آمار (۱)

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

معادله درجه دوم
معادله و مسائل توصیفی
و حل معادله درجه ۲ و کاربردها
صفحه‌های ۱۰ تا ۲۶

۱- اگر ریشه معادله $3x - 2 = 13$ را a و ریشه معادله $-2x - 7 = 13$ را b بنامیم، آنگاه مقدار $a + b$ کدام است؟

(۱) -۵ (۲) ۵

(۳) -۱۰ (۴) ۱۵

۲- مجموع نصف عددی با ثلث خودش برابر ۲۵ است. خمس این عدد، کدام است؟

(۱) $7/5$ (۲) ۵

(۳) ۳۰ (۴) ۶

۳- اگر دو معادله $\frac{x-1}{2} + m = \frac{x}{3} + 2$ و $\frac{2x-1}{4} + 2m = x - \frac{m}{2}$ دارای جواب مشترک باشند، معکوس عدد $2m - 1$ کدام است؟

(۱) -۱ (۲) $\frac{1}{3}$

(۳) ۱ (۴) ۳

۴- مجموع پول خواهر و برادری ۱۰۰ تومان است. اگر برادر ۱۰ تومان از پولش را به خواهرش بدهد، آنگاه حاصل ضرب پول‌های جدید آن‌ها ۴۷۵ تومان خواهد شد. پول اولیه خواهر کدام است؟

(۱) ۹ (۲) ۱۵

(۳) ۸۵ (۴) ۹۱

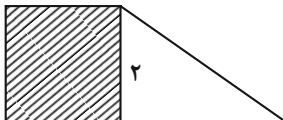
۵- اگر جواب بزرگ معادله $(x-9)^2 = 1$ برابر مساحت دوزنقه شکل زیر باشد، طول وتر مثلث در شکل زیر کدام است؟ (شکل رنگی مربع است.)

(۱) $2\sqrt{10}$

(۲) $2\sqrt{5}$

(۳) $2\sqrt{7}$

(۴) $2\sqrt{3}$

۶- اگر $x^2 + bx - 10 = (x-2)(x+a)$ باشد، اختلاف ریشه‌های معادله $x^2 - ax - 8b = 0$ کدام است؟

(۱) ۵ (۲) ۷

(۳) ۱۱ (۴) ۱۳

۷- اختلاف سنی دو برادر ۴ سال است. اگر سه سال دیگر حاصل ضرب سن آن‌ها ۶۰ شود، مجموع سن کنونی دو برادر کدام است؟

(۱) ۱۰ (۲) ۱۵

(۳) ۲۰ (۴) ۲۵

۸- کدام معادله درجه دوم زیر دارای جواب‌های $x = 3$ و $x = -4$ است؟

(۱) $x^2 - x - 12 = 0$ (۲) $x^2 + x + 12 = 0$

(۳) $2x^2 + 2x - 24 = 0$ (۴) $2x^2 + x - 12 = 0$

۹- اگر معادله $m - 1 = (1 - 2x)^2$ یک ریشه مضاعف داشته باشد، در این صورت ریشه‌های معادله $x^2 + mx - 6 = 0$ برابر کدام گزینه است؟

(۱) $-3, 2$ (۲) $3, -2$

(۳) $2, -1$ (۴) $1, -2$

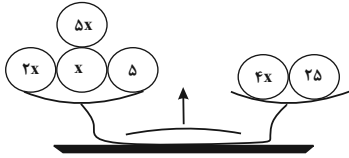
۱۰- برای حل معادله $2x^2 - 3x + 1 = 0$ به روش مربع کامل، پس از یک شدن ضریب x^2 و تشکیل مربع دو جمله‌ای، از چه عددی جذر گرفته می‌شود؟

(۱) $\frac{1}{4}$ (۲) $\frac{4}{9}$

(۳) $\frac{9}{16}$ (۴) $\frac{1}{16}$

ریاضی و آمار (۱) - سؤال های «آشنا»

۱۱- اگر در شکل زیر حاصل طرف چپ ترازو برابر حاصل طرف راست آن باشد، در این صورت حاصل هر کفه کدام است؟

۵ (۱)

۲۰ (۲)

۴۵ (۳)

۹۰ (۴)

۱۲- چهار برابر قرینه عددی راه، به علاوه ۹ کرده ایم، حاصل برابر با سه برابر تفاضل آن از عدد ۱۴ شده است. آن عدد کدام است؟

-۱۸ (۲)

-۳۳ (۱)

۱۸ (۴)

۳۳ (۳)

۱۳- اکنون پدر علی ۴۰ ساله است و سن او ۵ برابر سن علی به علاوه ۵ سال است. وقتی علی ۲۰ ساله شود، پدر او چند ساله خواهد شد؟

۵۲ (۲)

۵۱ (۱)

۵۴ (۴)

۵۳ (۳)

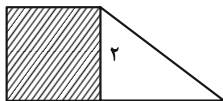
۱۴- در شکل زیر، مساحت مربع از $\frac{1}{3}$ مساحت مثلث به اندازه ۳ واحد مربع بیشتر است. مساحت دوزنقه، کدام است؟

۵ (۱)

۵/۵ (۲)

۶/۵ (۳)

۷ (۴)

۱۵- در قلکی تعداد اسکناس های ۲۰۰۰ تومانی دو برابر تعداد اسکناس های ۱۰۰۰ تومانی و تعداد اسکناس های ۵۰۰۰ تومانی نصف تعداد اسکناس های

۱۰۰۰ تومانی است. اگر مجموع پول قلک ۱۵۰۰۰۰ تومان باشد، در این صورت تعداد کل اسکناس های داخل قلک کدام است؟ (در قلک فقط

اسکناس های ۱۰۰۰، ۲۰۰۰ و ۵۰۰۰ تومانی موجود است.)

۷۰ (۲)

۵۰ (۱)

۱۰۰ (۴)

۸۵ (۳)

۱۶- مجموع جواب‌های معادله $5(2x-1) = (2x-1)^2$ کدام است؟

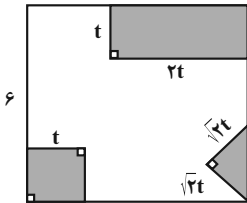
(۲) $\frac{5}{2}$

(۱) $\frac{7}{2}$

(۴) $-\frac{5}{2}$

(۳) $-\frac{7}{2}$

۱۷- از مربعی به ضلع ۶cm سه قسمت رنگی زیر بریده شده و مساحت باقی مانده 24cm^2 است. t کدام است؟

(۱) ۳

(۲) ۹

(۳) $\sqrt{3}$

(۴) ۱

۱۸- در معادله $(x-1)^2 = 2k + 5$ حدود k برای اینکه معادله دو جواب متمایز داشته باشد، کدام است؟

(۲) $k \geq -\frac{5}{2}$

(۱) $k > -\frac{5}{2}$

(۴) $k \geq -\frac{5}{3}$

(۳) $k > -\frac{5}{3}$

۱۹- برای آن که $x=1$ ریشه معادله $x^3 + a^2x^2 - 3ax + 1 = 0$ باشد، مقادیر a کدام است؟

(۲) $a = 1, a = -1$

(۱) $a = 0, a = 1$

(۴) $a = 1, a = 2$

(۳) $a = 2, a = 0$

۲۰- معادله درجه دوم $2x^2 + ax - 3 = 0$ را با استفاده از روش مربع کامل به صورت $(x + \frac{1}{3})^2 = b$ نوشته‌ایم، مقدار b کدام است؟

(۲) $\frac{28}{9}$

(۱) $\frac{29}{18}$

(۴) $\frac{26}{9}$

(۳) $\frac{25}{18}$

علوم و فنون ادبی (۱)

وقت پیشنهادی دقیقه

مبانی تحلیل متن،
سازدها و عوامل تأثیرگذار
در شعر فارسی
صفحه‌های ۱۲ تا ۲۵

۲۱- همه ویژگی‌ها در رابطه با ابیات زیر درست هستند؛ به جز:

«ش‌نودم من که موشی در بیابان
چو آوردش به سوراخی که بودش
کجا آید درون از تنگ‌روزن
بروای مور خود را خانه‌ای جوی

مگر دید اشتری را بی‌نگهبان
نبودش جای آن اشتر چه سودش
چو من اشتر بدین سوراخ سوزن
سخن درخورد خود از دانه‌ای گوی»

- ۱) با بیت «کبوتر با کبوتر، باز با باز / کند هم جنس با هم جنس پرواز» تناسب مفهومی دارد.
- ۲) شعر در قالب مثنوی سروده شده است که هر بیت قافیه‌ای جداگانه دارد.
- ۳) آرایه‌های «تشخیص، جناس، تلمیح و مراعات نظیر» در آن یافت می‌شود.
- ۴) زبان شعر ساده است و واژگان کهن آن زیاد نیست.

۲۲- کدام گزینه درباره عبارت زیر صحیح نیست؟

«حلم (= شکیبایی) شتر چنان که معلوم است، اگر طفلی مهارش گیرد و صد فرسنگ برد، گردن از متابعتش نییچد؛ اما اگر دره‌ای هولناک پیش آید که موجب هلاک باشد و طفل آن‌جا به نادانی خواهد رفتن، زمام از کفش گسلاند و بیش ملاحظت (= مهربانی) نکنند که هنگام درشتی، ملاحظت، مذموم (= ناپسند) است و گویند دشمن به ملاحظت دوست نگردد، بلکه طمع زیادت کند.»

- ۱) از جملات کوتاه در متن استفاده شده است.
- ۲) از تمثیل برای بیان مقصود استفاده شده است.
- ۳) در زمره ادبیات غنایی قرار می‌گیرد.
- ۴) کاربرد دستور تاریخی در متن دیده می‌شود.

۲۳- آرایه‌های «تشبیه، تشخیص و کنایه» در کدام بیت یافت می‌شود؟

۱) سر انگشت تحیر بگزد عقل به دندان
۲) تیره شد مهر و مه از جلوه روی تو مگر
۳) دوش با سرو حدیث غم تو می‌گفتم
۴) تو پری‌چهره اگر دست به آینه بری

چو تأمل کند این صورت انگشت‌نما را
حلقه در گوش مهین خواجه روشن‌رایی
کاو هم از قد تو خون در دل و پا در گل داشت
آن چنان شیفته گردی که گریبان بدری

۲۴- در کدام عبارت، «را» در معنای «برای» به کار رفته است؟

- ۱) ولیکن چون دولت ایشان را مشغول کرده است تا از شغل‌های بزرگ اندیشه می‌دارند.
- ۲) پس اعیان را گفت: «سیرت ما تا این غایت بر چه جمله است؟ شرم مدارید و راست بگویید.»
- ۳) و ما را خداوندی گماشت عادل و مهربان و ضابط، چون او خود به سعادت بازگشت.
- ۴) بوسهل را صفرا بجنبید و بانگ برداشت و فرا دشنام خواست شد، خواجه بانگ بر او زد. (صفرا: زرداب، مجازاً خشم)

۲۵- کدام بیت از نظر لحن و آهنگ با بیت زیر یکسان است؟

«سور خطا گفتم اگر خواندمت
ترک ادب رفت و قصور ای صنم»

۱) در دلسم آرام تصوّر مکن
وز مژه‌ام خواب توقع مدار

۲) هرکه چیزی دوست دارد جان و دل بر وی گمارد
هرکه محرابش تو باشی، سر ز خلوت برنیارد

۳) چو در رزم آیم به هنگام قتال
بود صفت‌نگهدار و سرلشکر او

۴) ای عجب گر من رسم در کام دل
کی رسم چون روزگار از دست رفت

۲۶- نوع آهنگ همه ابیات در مقابل آن‌ها درست آمده است؛ به جز:

(۱) طریق صوفیان ورزم ولیکن از صفا دورم	صفا کی باشدم چون من سر خمار می دارم (غمناک و آرام)
(۲) به تدبیر از این بحر نتوان گذشت	شکستی است گر موج ما پل کند (آهسته و اندوهناک)
(۳) دوش نبرده‌ست مرا هیچ خواب	خفتن عشاق نباشد صواب (شاد و ضربی)
(۴) به لشگرگه آمد دلی پر ز کین	جگر پر ز خون، ابروان پر ز چین (کوبنده و حماسی)

۲۷- بدون توجه به محتوا، به ترتیب موسیقی کدام ابیات شاد و موسیقی کدام ابیات غم‌انگیز است؟

الف) وقت طرب خوش یافتم آن دلبر طناز را	ساقی بیار آن جام می، مطرب بزن آن ساز را
ب) گر یکی از عشق برآرد خروش	بر سر آتش نه غریب است جوش
ج) گر ماه من برافکند از رخ نقاب را	برقع فروهلد به جمال آفتاب را
د) خجل است سرو بستان بر قامت بلندش	همه صید عقل گیرد خم زلف چون کمندش
- (۱) «ب» و «الف» - «د» و «ج»
- (۲) «د» و «ب» - «ج» و «الف»
- (۳) «ج» و «د» - «الف» و «ب»
- (۴) «الف» و «ج» - «ب» و «د»

۲۸- ریتم و آهنگ کدام بیت در تقابل با مضمون آن است؟

(۱) کویر محنت‌انگیز غم در خشک‌سالی غرق	نمی‌یابد نمی‌یابد کمی باران نمی‌یابد
(۲) آتش آه است و دود می‌رودش تا به سقف	چشمه چشم است و موج می‌زندش بر کنار
(۳) کوه از غمت بشکافته، وان غم به دل درتافته	یک قطره خونی یافته از فضل این افضال‌ها
(۴) چاک شده‌ست آسمان غلغله‌ای‌ست در جهان	عنبر و مشک می‌دمد سنجق یار می‌رسد
- ۲۹- مفهوم ابیات زیر، در کدام گزینه یافت می‌شود؟
- «نهنگی بچه خود را چه خوش گفت
به موج آویز و از ساحل بهره‌یز
عمر خود را دان غنیمت با تلاش و پشتکار
این نان و آب چرخ چو سیل است بی‌وفا
امید آن‌که جان خسته‌ام را
در آن کرانه که دل با ستاره همزاد است

۳۰- کدام گزینه به لحاظ مفهومی با بیت زیر یکسان است؛ ولی به لحاظ موسیقی، برخلاف آن است؟

«پدرم روضه رضوان به دو گندم بفروخت لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید وصلت آن‌کس یافت کز خود شد فنا واعظ مکن نصیحت شوریدگان که ما عرضه کردم دو جهان بر دل کارافتاده	ناخلف باشم اگر من به جوی نفروشم مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی هر که فانی شد ز خود، مردانه‌ای است با خاک کوی دوست به فردوس ننگریم به جز از عشق تو، باقی همه فانی دانست

جامعه‌شناسی (۱)

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

کنش‌های ما
پدیده‌های اجتماعی
صفحه‌های ۳ تا ۱۹

۳۱- عبارتهای زیر به ترتیب با چه مفاهیمی ارتباط دارند؟

- یک فرد مسلمان برای انجام حج تمتع به مکه سفر می‌کند.
- آدمی در گرو عمل خویش است.

- دانش‌آموزان در کلاس به احترام معلم خود برمی‌خیزند.

(۱) هدفدار بودن کنش - پیامدهای کنش - معنادار بودن کنش

(۲) معنادار بودن کنش - کنش انسانی - هدفدار بودن کنش

(۳) معنادار بودن کنش - پیامدهای کنش - معنادار بودن کنش

(۴) هدفدار بودن کنش - کنش انسانی - هدفدار بودن کنش

۳۲- موارد مشخص شده در متن زیر به چه نوع کنشی اشاره دارد؟

«علی در حال رانندگی در نیمه‌شب بود و به موضوع مهمی فکر می‌کرد. بر سر چهارراه، علی‌رغم اینکه عجله داشت و پلیسی هم حضور نداشت، پشت

چراغ قرمز ایستاد و پس از سبز شدن چراغ به مسیر خود ادامه داد.»

(۱) بیرونی - درونی - فردی

(۲) درونی - اجتماعی - اجتماعی

(۳) اجتماعی - درونی - اجتماعی

(۴) اجتماعی - فردی - فردی

۳۳- علت شکل‌گیری و تحقق موارد زیر به ترتیب کدام است؟

- ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی

- تداوم و استمرار ارزش‌ها و هنجارها

- پدیده‌های اجتماعی

- ایجاد فرصت‌ها و محدودیت‌ها

(۱) پدیده‌های اجتماعی - شکل‌گیری جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - ارتباط انسان‌ها - پدیده‌های اجتماعی

(۲) کنش‌های اجتماعی - شکل‌گیری جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - کنش‌های فردی - جامعه‌پذیری

(۳) کنش‌های اجتماعی - عمل کردن افراد براساس ارزش‌ها و هنجارها - کنش‌های افراد - پدیده‌های اجتماعی

(۴) پدیده‌های اجتماعی - عمل کردن افراد براساس ارزش‌ها و هنجارها - کنش‌های فردی - کنترل اجتماعی

۳۴- در کدام گزینه همه موارد به ویژگی «آگاهانه بودن کنش» اشاره دارد؟

(۱) بسته شدن چشم در مواجهه ناگهانی با خطر - پرسش «چرا چنین کاری کردی؟»

(۲) قرار گرفتن بر سر دوراهی - ناتوانی در پاسخ‌گویی به سوالات امتحان علی‌رغم شرایط مناسب اجتماعی، فردی و محیطی

(۳) مراجعه به دفترچه راهنمای یک کالا هنگام استفاده اولیه از آن - ناتوانی در سخن گفتن به یک زبان جدید

(۴) انتخاب رشته دانشگاهی از میان دو رشته روان‌شناسی و حقوق - گردش خون در بدن

۳۵- صحیح یا غلط بودن موارد زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- باغبان به گل‌ها آب می‌دهد؛ حس طراوت گل‌ها بعد از آبیاری، پیامد ارادی کنش است.

- در بررسی پیامدهای کنش، پیامدهای ارادی مهم‌تر از غیرارادی‌اند.

- فردی از شدت عصبانیت و خشم، درگیر می‌شود و قتل‌ی رخ می‌دهد؛ قتل اتفاق افتاده از پیامدهای غیرارادی کنش است.

- امید هر روز به باشگاه می‌رود، شعار او این است که «ورزش ضامن تندرستی است». تندرستی در شعار امید در دسته پیامدهای ارادی ورزش کردن است.

(۲) ص - ص - غ - غ

(۱) ص - ص - غ - ص

(۴) غ - غ - ص - غ

(۳) غ - غ - غ - غ

۳۶- به ترتیب، کنش «هدفدار» و «معنی‌دار» است؛ یعنی:

- ۱) کنش انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود، اگرچه ممکن است به هدف خود نرسد. - کنش انسان مثل فعالیت سایر مخلوقات، معنادار است.
- ۲) کنش با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود و همیشه به هدف خود می‌رسد، چون اگر نرسد یعنی هدفدار نبوده است. - کنش انسان مثل فعالیت سایر مخلوقات، معنادار است.
- ۳) کنش با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود، اگرچه ممکن است به هدف خود نرسد. - انسان با توجه به معنای کنش آن را انجام می‌دهد.
- ۴) کنش با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود و همیشه به هدف خود می‌رسد، چون اگر نرسد یعنی هدفدار نبوده است. - انسان با توجه به معنای کنش آن را انجام می‌دهد.

۳۷- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- پوشش و زبان هر دو مصداقی از ... هستند.
- کنش‌ها چگونه انجام می‌شوند و تأثیرپذیری آن‌ها از یکدیگر چگونه است؟
- «نوید با صدای بلند موزیک در حال انجام تمرینات بدنسازی است که جواد وارد می‌شود و نوید صدای موزیک را پایین می‌آورد و با جواد احوال‌پرسی می‌کند.» پایین آوردن صدای موزیک به کدام مفهوم جامعه‌شناختی اشاره دارد؟
- ۱) ارزش‌های اجتماعی - تنها در جامعه و در ارتباط با دیگران انجام می‌شوند و از هم تأثیر می‌پذیرند و به مرور زمان هویتشان تغییر می‌کند. - هنجار اجتماعی
- ۲) پدیده‌های اجتماعی - در ارتباط با خود، خلقت و خداوند انجام می‌شوند و به صورت متقابل تأثیر می‌گذارند و تأثیر می‌پذیرند؛ اما هویت خود را از دست نمی‌دهند. - هنجار اجتماعی
- ۳) هنجارهای اجتماعی - در ارتباط با خود، خدا و دیگران انجام می‌شوند و از هم تأثیر می‌پذیرند و بر هم تأثیر می‌گذارند و به مرور زمان هویتشان از بین می‌رود. - ارزش اجتماعی
- ۴) پدیده‌های اجتماعی - تنها در جامعه و در ارتباط با دیگران انجام می‌شوند و به صورت دو سویه از هم تأثیر می‌پذیرند؛ ولی هویتشان تغییر نمی‌کند و از بین نمی‌رود. - ارزش اجتماعی

۳۸- پیامدهای ... کنش، خود نیز کنش بوده اما ... نیستند. این دسته از پیامدها ...؛ برای مثال مریض شدن در اثر مصرف دخانیات، پیامدی ... بوده و جزء پیامدهای احتمالی کنش ...

- ۱) ارادی - احتمالی - در نتیجه کنش پدید می‌آیند - ارادی - است
- ۲) غیرارادی - قطعی - به اراده افراد انسانی بستگی دارند - غیرارادی - است
- ۳) ارادی - قطعی - خودشان، کنش هستند و باید کنشگری، آن‌ها را انجام دهد - غیرارادی - نیست
- ۴) غیرارادی - احتمالی - کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آن‌ها را اراده کند - ارادی - نیست

۳۹- کدام گزینه در رابطه با «کنش و ویژگی‌های آن» نادرست است؟

- ۱) در علوم انسانی به انجام‌دهنده فعالیت، کنشگر می‌گویند.
- ۲) برای انجام کنش اراده انسان ضروری است؛ زیرا ممکن است فردی به کاری آگاه باشد ولی تصمیم به انجام آن نگیرد.
- ۳) کنش انسان همواره براساس آگاهی صحیح صورت نمی‌گیرد.
- ۴) فعالیت‌هایی مثل ضربان قلب کنش محسوب نمی‌شوند؛ زیرا هدفمند نیستند.

۴۰- کدام گزینه به ترتیب، به مفاهیم جامعه‌شناسی متن زیر به درستی اشاره دارد؟

- «در خیابانی شلوغ، یک تصادف رانندگی بین اتومبیل و موتورسواری رخ داد. عده‌ای برای مشاهده صحنه تصادف، جمع شدند. از این میان، چند نفر نسبت به فرد حادثه‌دیده بی‌تفاوت نبوده و برای کمک به وی اقدام کردند. پلیس برای شناسایی مقصر در صحنه حضور یافت.»
- ۱) کنش اجتماعی - هنجار اجتماعی - ارزش اجتماعی - جامعه‌پذیری
  - ۲) کنش اجتماعی - ارزش اجتماعی - هنجار اجتماعی - کنترل اجتماعی
  - ۳) پیامد طبیعی کنش اجتماعی - هنجار اجتماعی - ارزش اجتماعی - جامعه‌پذیری
  - ۴) پیامد غیرارادی کنش اجتماعی - ارزش اجتماعی - جامعه‌پذیری - کنترل اجتماعی

آزمون ۵ آبان ماه ۱۴۰۲

دهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید. شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
عربی، زبان قرآن (۱)	۱	۲	۳	۴	۶	
تاریخ (۱)	۲	۴	۶	۷	۸	
جغرافیای ایران	۲	۳	۵	۷	۸	
منطق	۱	۲	۳	۴	۵	
اقتصاد	۱	۲	۳	۵	۷	

تعداد سؤال: ۵۰   مدت پاسخ‌گویی: ۶۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۵
۲	تاریخ (۱)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۳	جغرافیای ایران	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰
۴	منطق	۱۰	۷۱	۸۰	۱۵
۵	اقتصاد	۱۰	۸۱	۹۰	۱۵

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ذاک هو الله
صفحه‌های ۱ تا ۱۶

عربی، زبان قرآن (۱)

■ ■ عَيْنِ الْأَصْحِّ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ (أَوْ إِلَى) الْعَرَبِيَّةِ: (۴۱ - ۴۵)

۴۱- «إِنَّ اللَّهَ زَانَ اللَّيْلِ بِأَنْجَمٍ، فَهُمْ كَانُوا يَسْأَلُونَ أَنْفُسَهُمْ مَنْ أَوْجَدَهَا!»

- ۱) قطعاً خداوند شب را با ستارگانی زینت داد، و آن‌ها از خود سؤال کردند از کسی که آن‌ها را پدید آورد!
- ۲) همانا خداوند زینت داد شب را با ستارگانی، و آن‌ها از خودشان سؤال می‌کنند چه کسی آن‌ها را پیدا کرد!
- ۳) همانا شب با ستارگانش به وسیله خداوند مزین شد، و آن‌ها از خودشان سؤال می‌کردند کدام فرد آن‌ها را ایجاد کرد!
- ۴) همانا خداوند شب را با ستارگانی زینت داد، و آن‌ها از خود سؤال می‌کردند چه کسی آن‌ها را پدید آورد!

۴۲- «اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي شُكُورًا وَ اجْعَلْنِي صَبُورًا وَ اجْعَلْنِي فِي عَيْنِي صَغِيرًا وَ فِي عَيْنِ النَّاسِ كَبِيرًا!»:

- ۱) خدایا مرا سپاس‌گزار قرار بده و مرا صبور قرار بده و مرا در چشم خود کوچک و در چشم‌های مردم بزرگ قرار بده!
- ۲) پروردگارا قرار بده مرا شکرگزار و مرا قرار بده شکیبیا و در چشمانم کوچک و در چشم‌های مردم بزرگ قرار بده!
- ۳) خدایا به من شکرگزاری عطا کن و مرا صبور قرار بده و در چشم خود کوچک و در چشمان دیگران بزرگ قرار بده!
- ۴) خداوند مرا شکرگزار قرار بده و مرا شکیبیا قرار بده و مرا در چشمان خودم کوچک و در چشمان مردم بزرگ قرار بده!

۴۳- «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ لَنَا أَنْعَمَهُ الْكَثِيرَةَ وَ خَلَقَ أَنْجَمًا مُسْتَعْرَةً!»:

- ۱) سپاس برای خدایی است که برای ما نعمت‌های بسیارش را نازل کرد و ستارگانی فروزان آفرید!
- ۲) سپاس برای خدایی است که برای ما نعمت‌های بسیارش را نازل می‌کند و ستارگانی فروزان آفرید!
- ۳) شکر برای خدایی است که نعمت‌های بسیارش را فرو فرستاد و ستارگانی فروزان آفرید!
- ۴) شکر برای پروردگاری است که نعمت‌های بسیارش را فرو فرستاد و ستاره‌ای فروزان خلق کرد!

۴۴- عَيْنِ الْخَطَا:

- ۱) هَذَانِ الْفَلَاحَانِ يَزْرَعَانِ الرَّزْءَ فِي الرَّبِيعِ! : این دو کشاورز، برنج را در بهار می‌کارند!
- ۲) أَوْلَيْكَ الْجَارَاتُ يَرْجِعْنَ مِنْ ضَيَافَتِهِنَّ! : آنان، همسایگانی هستند که از مهمانی بر می‌گردند!
- ۳) هَذَانِ دَلِيلَانِ سَاعِدَا الزُّوَارِ فِي النَّجْفِ الْأَشْرَفِ! : این‌ها، دو راهنمایی هستند که زائران را در نجف اشرف کمک کردند!
- ۴) هَوْلَاءِ فَائِزَاتُ صَبْرِنَ النَّاسِ مَسْرُورِينَ فِي الْمَسَابِقَاتِ الْعَالَمِيَّةِ! : این‌ها، برندگان هستند که مردم را در مسابقات جهانی، شاد ساختند!

۴۵- «أَنْهَا سَوَارَانِي هَسْتَنْدِ كِه اِبْرِي مِتْرَاكَمِ دَرِ آسْمَانِ مِي بِنِنْدِ كِه اَزِ آن بَارَانِ مِي رِيْزْد!»

- ۱) هَوْلَاءِ رَاكِبُونَ يَشَاهِدُونَ غَيْمًا مُتْرَاكَمًا فِي السَّمَاءِ يَنْزِلُ الْمَطَرُ مِنْهُ!
- ۲) أَوْلَيْكَ الرَّاكِبُونَ يَنْظُرُونَ فِي السَّمَاءِ غَيْمًا مُتْرَاكَمًا يَنْزِلُ الْمَطَرُ مِنْهُ!
- ۳) أَوْلَيْكَ رَاكِبُونَ يَرُونَ غَيْوَمًا مُتْرَاكَمَةً فِي السَّمَاءِ يَنْزِلُ مِنْهُ الْمَطَرُ!
- ۴) أَوْلَيْكَ رَاكِبُونَ يَشَاهِدُونَ فِي السَّمَاءِ غَيْمًا مُتْرَاكَمًا يَنْزِلُ مِنْهُ الْمَطَرُ!

٤٦- عَيْنُ الْخَطَا عَنْ التَّضَادِّ:

- (١) رخيص ≠ غالي / مسموح ≠ ممنوع
- (٢) راسب ≠ ناجح / يمين ≠ يسار
- (٣) جميل ≠ قبيح / قليل ≠ كثير
- (٤) يعيشُ ≠ يتألمُ / مسرور ≠ حزين

٤٧- عَيْنُ الْخَطَا فِي الْمَفْهُومِ:

﴿ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ﴾

- (١) فِي كُلِّ نَفْسٍ مِنْ أَنْفُسِكُمْ شُكْرٌ وَاجِبٌ عَلَيْكُمْ بَلْ أَكْثَرُ!
- (٢) اتَّبِعُوا اللَّهَ فِي جَمِيعِ الْأَحْوَالِ وَلا تَتَّبِعُوا الشَّيْطَانَ!
- (٣) الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحَقَّ مَنْ يَخْشَوْنَ وَيَحْمَدُونَهُ!
- (٤) سَبِّحُوا اللَّهَ فِي جَمِيعِ الْأَوْقَاتِ، فَهُوَ وَحْدَهُ الْجَدِيرُ بِالْحَمْدِ!

٤٨- عَيْنُ الصَّحِيحِ عَنْ نَوْعِ الْأَفْعَالِ عَلَى التَّرْتِيبِ فِي الْآيَةِ:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴾

- (١) الفعل الماضي - الفعل المضارع - فعل النهي
  - (٢) فعل الأمر - الفعل المضارع - المضارع المنفي
  - (٣) الفعل الماضي - الفعل المضارع - المضارع المنفي
  - (٤) فعل الأمر - المضارع المنفي - المضارع المنفي
- ٤٩- فِي أَيِّ عِبَارَةٍ مَا جَاءَ الْفِعْلُ الْمَاضِي وَالْفِعْلُ الْمَضَارِعُ مَعًا؟

- (١) إِنْ شَاءَ اللَّهُ أُسَافِرُ إِلَى الْعِرَاقِ!
- (٢) يَكْشِفُ رَبَّنَا السُّوءَ مِنَّا لِأَنَّهُ يُحِبُّنَا كَثِيرًا!
- (٣) وَ مَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَ لَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ!
- (٤) قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ!

٥٠- عَيْنُ الصَّحِيحِ حَسَبِ الْأَفْعَالِ وَالضَّمَائِرِ:

- (١) رَجَعْنَ هُوَ لَا الْفَائِزَاتِ مِنَ الْمَسَابِقَاتِ وَ كَسِبْنَ الْمَقَامَ الْأَوَّلَ!
- (٢) إِذَا قَدَّرْتَ عَلَى عِدْوِكَ؛ فَاجْعَلِ الْعَفْوَ شُكْرًا لِقُدْرَتِكَ!
- (٣) يَا بَنِيَّتِي، إِذْهَبِي إِلَى بَيْتِ جَدِّكَ لِمُسَاعَدَتِهِ!
- (٤) تُخْرِجُ الْمَاءَ مِنَ الْبَيْتِ بِعَمَلِهِ وَ تَشْرَبُ مِنْهُ!

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تاریخ (۱)

تاریخ و تاریخ‌نگاری،
تاریخ؛ زمان و مکان،
باستان‌شناسی؛ در جست‌وجوی
میراث فرهنگی
صفحه‌های ۲ تا ۲۸

۵۱- چند مورد از عبارات زیر دربارهٔ ویژگی‌های رویداد تاریخی صحیح هستند؟
الف) قابل مشاهده نیستند.

ب) به طور مستقیم قابل درک هستند.

پ) تکرارناپذیر و مستقل هستند.

ت) با یکدیگر رابطه علت و معلولی دارند.

۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۵۲- به ترتیب «طاق بستان» و «سکه‌های اشکانی»، مربوط به کدام یک از منابع پژوهش تاریخی محسوب می‌شوند؟

۱) دست اول - دست دوم (۲) دست دوم - دست اول

۳) دست اول - دست اول (۴) دست دوم - دست دوم

۵۳- به ترتیب کدام گزینه جاهای خالی را تکمیل می‌کند؟

الف) انتخاب موضوع

ب) تدوین پرسش‌های تحقیق

پ) ...

ت) گردآوری و تنظیم اطلاعات

ث) ...

ج) گزارش یافته‌های پژوهش

۱) انجام مصاحبه - فرضیه‌سازی (۲) فرضیه‌سازی - انجام مصاحبه

۳) تحلیل و تفسیر اطلاعات - شناسایی منابع (۴) شناسایی منابع - تحلیل و تفسیر اطلاعات

۵۴- کدام گزینه از ویژگی‌های تاریخ‌نگاری نوین نیست؟

۱) توجه به همهٔ ابعاد جوامع گذشته

۲) استفاده از یافته‌های سایر علوم

۳) توجه صرف به امور سیاسی و نظامی

۴) بررسی علل، نتایج و آثار رویدادها

۵۵- کدام گزینه پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

الف) مبدأ گاه‌شماری اوستایی چه بود؟

ب) در ایران دورهٔ اسلامی کدام گاه‌شماری رایج شد؟

پ) محتوای کدام آثار بیانگر آن است که گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است؟

ت) گاه‌شماری هجری خورشیدی که از سال ۱۳۰۴ ش. در ایران رسمیت یافت، بر چه اساسی تنظیم شده است؟

۱) الف) به تخت نشستن هر پادشاه (ب) هجری قمری (پ) سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت جمشید (ت) گاه‌شماری جلالی

۲) الف) به تخت نشستن هر پادشاه (ب) هجری قمری (پ) کتاب‌های تاریخی و خدای‌نامه‌ها (ت) گاه‌شماری دوازده حیوانی

۳) الف) گردش ماه به دور خورشید (ب) خورشیدی قمری (پ) کتاب‌های تاریخی و خدای‌نامه‌ها (ت) گاه‌شماری جلالی

۴) الف) گردش ماه به دور خورشید (ب) خورشیدی قمری (پ) سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت جمشید (ت) گاه‌شماری دوازده حیوانی

۵۶- در کدام کشور باستانی، نخستین بار تاریخ‌نگاری به مفهوم کامل آن، با ظهور هرودت از مورخان بزرگ شروع گردید؟

(۱) هند	(۲) چین
(۳) یونان	(۴) روم

۵۷- کدام گزاره، درباره نقشه‌های تاریخی نادرست است؟

- (۱) این نقشه‌ها تنها شامل اطلاعات قلمرو حکومت‌ها، مرزها و پایتخت‌ها بوده است.
- (۲) از پیامدهای ارتباط جغرافیا و تاریخ، اهمیت یافتن این نقشه‌ها در مطالعه تاریخ است.
- (۳) با پیشرفت و تکامل شیوه‌های پژوهش در تاریخ، مورخان به اهمیت استفاده از این نقشه‌ها پی برده‌اند.
- (۴) امروزه از این نقشه‌ها، برای ارائه اطلاعات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و جمعیتی گذشته استفاده می‌شود.

۵۸- اهمیت مکان‌ها و محوطه‌های باستانی در چیست؟

- (۱) گردشگران می‌توانند با بازدید از این مکان‌ها درکی شهودی و بدون واسطه از گذشته تاریخی آن محل داشته باشند.
- (۲) محوطه‌های باستانی شعاع بزرگی را پوشش می‌دهند که ممکن است در هر نقطه آن چندین اثر باستانی مدفون شده باشد.
- (۳) اشیای به دست آمده از این مکان‌ها به رونق موزه‌ها و صنعت توریسم کمک شایانی می‌کنند.
- (۴) این مکان‌ها اطلاعات ارزشمندی را برای بازنمایی وضعیت فرهنگی، اجتماعی یا اقتصادی جوامع گذشته در اختیار ما قرار می‌دهند.

۵۹- کدام گزینه در معرفی موزه‌های معروف جهان مرتکب خطا شده است؟

(۱) لوور در پاریس	(۲) آرمیتاژ در روسیه
(۳) بریتانیا در فرانسه	(۴) متروپولیتن در نیویورک

۶۰- کدام گزینه یکی از تفاوت‌های اصلی تاریخ و باستان‌شناسی را بیان می‌کند؟

- (۱) تاریخ بر منابع مکتوب استوار است و باستان‌شناسی بر منابع غیرمکتوب.
- (۲) تاریخ عمدتاً بر زندگی فرمانروایان متمرکز است و باستان‌شناسی به شناسایی وضعیت عمومی فرهنگ و جامعه می‌پردازد.
- (۳) منابع مکتوب تاریخی غالباً ناقص، پراکنده و حتی مفقود هستند؛ برعکس باستان‌شناسی براساس شواهد عینی و مکشوف است.
- (۴) باستان‌شناسی بیشتر به مطالعه دوره‌های تاریخی کمک کرده است تا شناخت دوران بسیار طولانی پیش از تاریخ.

جغرافیای ایران

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر
روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا
(تا پایان سوالات کلیدی در جغرافیا)
صفحه‌های ۲ تا ۹

۶۱- در کدام عبارت، تفاوت میان نگرش جغرافی‌دانان با سایر رشته‌های علوم، به‌درستی بیان شده است؟

- (۱) کمک به انسان برای زندگی بهتر
(۲) کشف ناشناخته‌های جهان
(۳) مطالعه شباهت‌ها و تفاوت‌های مکان‌ها
(۴) طبقه‌بندی نظام‌های اقتصادی و اجتماعی

۶۲- کدام گزینه در حوزه مطالعات جغرافیای اقتصادی نیست؟

- (۱) بررسی نظام عرضه و تقاضای مسکن شهری
(۲) بررسی چگونگی معیشت گروه‌های انسانی در مکان‌های مختلف
(۳) بررسی تأثیر جنس خاک در توسعه مجتمعات کشت و صنعت
(۴) بررسی نقش منابع معدنی یک ناحیه در شکل‌گیری شهرهای صنعتی

۶۳- متن زیر با کدام گزینه مطابقت دارد؟

«روند نزولی افت سطح آب دریاچه ارومیه پس از دوران پرآبی آن در سال ۱۳۷۴ شروع گردیده و در طی بیست سال، تراز دریاچه بیش از ۸ متر افت کرده است.»

- (۱) با اینکه محیط طبیعی مجموعه‌ای متعادل است؛ اما ورود انسان می‌تواند زمینه‌ساز تغییر در آن شود.
(۲) شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی حاصل روابط متقابل انسان و محیط است.
(۳) روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری به صورت جریانی پیوسته در مکان ادامه دارد و سبب تغییر شکل مکان‌ها می‌شود.
(۴) عملکرد انسان در ارتباط با محیط به دو گونه است: درک توان‌ها و نگاه سودجویانه.

۶۴- کدام گزینه شاخه‌ها و زیرشاخه‌های جغرافیا را به‌درستی بیان می‌کند؟

- (۱) جغرافیای طبیعی ← ژئومورفولوژی ← زمین‌شناسی
(۲) جغرافیای طبیعی ← جغرافیای زیستی ← خاک‌شناسی
(۳) فنون جغرافیایی ← سنجش از دور ← آمار و فناوری اطلاعات و ارتباطات
(۴) جغرافیای انسانی ← جغرافیای رفتاری ← جمعیت‌شناسی

۶۵- کیفیت تشکیل کدام مورد، حاصل روابط متقابل انسان و محیط است؟

- (۱) پدیده جغرافیایی
(۲) رویداد جغرافیایی
(۳) محیط طبیعی
(۴) محیط جغرافیایی

۶۶- جغرافیا چگونه به سؤالات خود پاسخ می‌دهد؟

- (۱) با کمک گرفتن از سایر علوم
- (۲) با مطالعه روابط بین انسان و محیط
- (۳) با شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی
- (۴) با مطالعه و بررسی موضوعات با دید ترکیبی

۶۷- رکن اساسی جغرافیا کدام است؟

- (۱) مکان
- (۲) آب و هوا
- (۳) روابط متقابل انسان و محیط
- (۴) موقعیت

۶۸- متن زیر، به کدام یک از «سؤالات کلیدی دانش جغرافیا» پاسخ نمی‌دهد؟

«سازمان هواشناسی از ورود سامانه بارشی متراکم به جنوب و غرب ایران خبر داد. این سامانه بارشی موجب ایجاد سیلاب و خسارت‌های مالی در این

مناطق شد.»

- (۱) کجا؟
- (۲) چرا؟
- (۳) چه موقع؟
- (۴) چه چیز؟

۶۹- به ترتیب، عبارت‌های زیر به کدام یک از سؤالات کلیدی در جغرافیا اشاره می‌کند؟

الف) بر ماهیت هر پدیده یا مسئله دلالت دارد.

ب) به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد.

پ) روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد.

- (۱) چطور؟ - چرا؟ - چه کسی؟
- (۲) چطور؟ - چه موقع؟ - کجا؟
- (۳) چه چیز؟ - چطور؟ - چه کسی؟
- (۴) چه چیز؟ - چه موقع؟ - کجا؟

۷۰- کدام سؤال بر ماهیت پدیده در پژوهش جغرافیایی دلالت دارد؟

(۱) زلزله روز قبل در کجای استان همدان اتفاق افتاد؟

(۲) علت تخریب روزافزون تالاب‌های شمال کشور چیست؟

(۳) در دریاچه ارومیه چه چیزی اتفاق افتاده است؟

(۴) بادهای ۱۲۰ روزه سیستان و بلوچستان در چه ایامی از سال رخ می‌دهند؟

منطق

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

منطق، ترازوی اندیشه
لفظ و معنا
صفحه‌های ۳ تا ۱۹

۷۱- علت اصلی تأکید منطق بر آموزش شیوه درست تفکر کدام است؟

- (۱) نامحدود بودن تعداد مغالطات
- (۲) عدم امکان شناخت تمام مغالطات
- (۳) ابداعی نبودن علم منطق
- (۴) طبیعی بودن تفکر در ذهن انسان‌ها

۷۲- کدام یک از عبارتهای زیر، نشان‌دهنده مهم‌ترین حیطة کاربرد منطق است؟

- (۱) جلوگیری از به دام افتادن در تصمیم‌گیری برای خرید خانه
- (۲) فهمیدن مغالطه‌ای که در بازاریابی خودروی شاهین است
- (۳) جلوگیری از سفسطه‌های مربوط به امور و مسائل خیالی
- (۴) آوردن دلیل و استدلال برای اقناع دیگران

۷۳- کدام گزینه در مورد دو بخش دانش بشری صحیح است؟

- (۱) امکان شناخت دو ساحت گوناگون اندیشه، مؤخر از ادراک وجوه تمایز دو حیطة کلی معارف بشری است.
- (۲) می‌توان گفت که در تصورات، هیچ مفهومی با مفهومی دیگر ارتباطی ندارد.
- (۳) دارای فعل بودن برای جمله، شرط لازم و کافی برای تصدیق شناخته شدن آن است.
- (۴) معرفت به تصورات سازنده یک تصدیق، به نحوی ضروری علم به آن تصدیق را تحقق می‌بخشد.

۷۴- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) تصور مانند تعریف از اقسام دانش بشری است.
- (۲) تصدیق از روش‌های کسب دانش جدید به‌شمار می‌رود.
- (۳) تعریف موجب کسب دانش جدید می‌گردد.
- (۴) استدلال‌آوری و تعریف رسالت دانش منطق به‌شمار می‌رود.

۷۵- عبارات «تعریف و استدلال به‌ترتیب بر وزن تفعیل و استفعال هستند»، «اژدها دارای بال است» و «دیروز ماشینم خراب شد» به‌ترتیب مربوط به کدام

حیطه می‌باشند؟

- (۱) الفاظ - مصادیق - معانی
- (۲) الفاظ - مفاهیم - مفاهیم
- (۳) مصادیق - الفاظ - مصادیق
- (۴) الفاظ - معانی - مصادیق

۷۶- کدام عبارت مستعد تحقق مغالطه «اشتراک لفظ» نیست؟

- (۱) از دوستم عکس‌های زیادی گرفتم.
- (۲) خواجه از میکده‌ای دوش به دوش آوردند.
- (۳) ساعتی چند در انتظار او بودم.
- (۴) چشم نرگس به شقایق نگران خواهد شد.

۷۷- نحوه دلالت لفظ «سر» بر معنا در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) سرت را از افکار منفی پر نکن.
- (۲) با دست سرت را بخاران.
- (۳) سعید با سرش ضربه‌ای به توپ زد.
- (۴) در اثر تصادف سر سعید شکست.

۷۸- در عبارات زیر ... مغالطه ... و یک مغالطه ... وجود دارد.

(الف) راننده محمد ماشینش را برد.

(ب) از تمجید حبیب، سخت ناراحت شدم.

(پ) شاهین، دبیر انجمن ژئومورفولوژی دبیران است.

(ج) بهترین راه سرمایه‌گذاری خرید ارض است.

(د) عفوش لازم نیست اعدام کنید.

(۱) یک - ابهام در مرجع ضمیر - نگارش کلمات

(۲) دو - ابهام در مرجع ضمیر - نگارش کلمات

(۳) سه - نگارش کلمات - ابهام در مرجع ضمیر

(۴) چهار - نگارش کلمات - ابهام در مرجع ضمیر

۷۹- کدام عبارت می‌تواند منجر به مغالطه ابهام در مرجع ضمیر شود؟

(۱) این تابلو هیچ قیمتی ندارد.

(۲) من از راهنمایی شما پشیمانم.

(۳) خانه ارزان کمیاب است و هر کمیابی گران!

(۴) دانشجویان روان‌شناسی از روان‌انسان‌ها باخبرند.

۸۰- همه اوصاف موجود در کدام گزینه در عبارات زیر یافت می‌شود؟

- روی مادرم را بوسیدم.

- اگر این مایع شیر باشد، پس باید درنده باشد.

- مادر علی آمد.

- پدر آن پسر در دوران زندگی‌اش، سختی‌های فراوانی تحمل کرد.

- دزد ماشینم را برد.

(۱) محتمل بروز مغالطه اشتراک لفظ - مغالطه ابهام در مرجع ضمیر - مغالطه توسل به معنای ظاهری

(۲) مغالطه اشتراک لفظ - محتمل بروز مغالطه توسل به معنای ظاهری - مغالطه ابهام در مرجع ضمیر

(۳) مغالطه نگارشی کلمات - مغالطه ابهام در مرجع ضمیر - زمینه‌ساز مغالطه اشتراک لفظ

(۴) مستعد مغالطه توسل به معنای ظاهری - مغالطه اشتراک لفظ - مغالطه توسل به معنای ظاهری

اقتصاد

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

کسب و کار و کارآفرینی
انتخاب نوع کسب و کار
صفحه‌های ۲ تا ۲۱

۸۱- کدام ویژگی مشترک کارآفرینان موفق به ترتیب در افراد زیر، برجسته تر است؟

- آقای شریفی هنگام به وجود آمدن مسئله در کسب و کارش، توانایی حل آن را دارد.

- آقای رفیعی منابع فیزیکی کارخانه‌اش را به شکلی مدیریت می‌کند که عملکرد کارایی داشته باشند.

- خانم حمیدی در عین سنجیدن شرایط، مطمئن است در کارگاه خیاطی خود موفق می‌شود.

- خانم احسانی برای راه‌اندازی کسب و کار جدیدش بسیار پایداری کرده است.

- آقای سلطانی پس‌انداز حاصل از مبلغ بازنشستگی خود را برای راه‌اندازی فعالیت اقتصادی جدیدش هزینه می‌کند.

- خانم حسینی در دوران کرونا، به دلیل غیرحضوری شدن کارها، خود را با شرایط تطبیق داده و صفحه آنلاین راه‌اندازی کرد.

(۱) پرانگیزه - سازمان‌دهنده - خوش‌بین - پرانگیزه - ریسک‌پذیر - یادگیرنده

(۲) پرانگیزه - سازمان‌دهنده - خوش‌بین - یادگیرنده - نوآور - تیزبین

(۳) سازمان‌دهنده - پرانگیزه - ریسک‌پذیر - یادگیرنده - نوآور - تیزبین

(۴) سازمان‌دهنده - پرانگیزه - ریسک‌پذیر - پرانگیزه - ریسک‌پذیر - یادگیرنده

۸۲- چرا کارآفرین باید مهارت‌های ابتکار عمل را داشته باشد؟

(۱) زنده نگاه‌داشتن کسب و کار

(۲) تولید کالا یا خدمات با جمع کردن عوامل مختلف در کنار هم

(۳) اتخاذ تصمیمات مناسب درباره موقعیت شرکت و قیمت‌گذاری

(۴) افزایش توانایی مالی برای راه‌اندازی کسب و کار

۸۳- درست «د» یا غلط «غ» بودن هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب چگونه است؟

الف) کارآفرینان یا مؤسسان شرکت‌ها با کار و تلاش خود از کسب و کارها مراقبت می‌کنند، که این کار بسیار مهم ولی در عین حال آسان است؛ چراکه

بسیاری از کسب و کارهای نوپا عمر طولانی دارند؛ به طوری که بیش از نیمی از آنها می‌توانند از شش سالگی عبور و به کار خود ادامه دهند.

ب) در کنار این که احتمال از بین رفتن و شکست یک کسب و کار وجود دارد، احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست. این احتمال موفقیت و

سودآوری، انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرفتن خطرات آن توسط کارآفرینان است.

ج) یک کارآفرین موفق ضرورتاً از ابتدا کارآفرین بوده است و حرکت با نوآوری و فراهم آوردن بازار خوب برای فروش محصولاتش، او را قدم به قدم از

سطوح ابتدایی کار به درجه‌های بالای آن می‌رساند.

د) کارآفرین باید بداند که در آغاز کارش حتماً با موفقیت روبرو خواهد شد و می‌تواند از محل سودی که کسب می‌کند، سرمایه لازم برای راه‌اندازی کسب و کارش را تأمین کند.

ه) کارآفرین باید اتخاذ تصمیمات مناسب درباره مسائل تخصصی مانند پیشنهاد محصول و تبلیغات را به متخصصان آن واگذار کند و در این خصوص مداخله‌ای نکند.

(۱) د - غ - د - د - د

(۲) د - غ - د - د - غ

(۳) غ - د - غ - غ - غ

(۴) غ - د - د - د - د

۸۴- کدام گزینه جزء هزینه‌های تولید نیست؟

(۱) پولی که تولیدکننده از فعالیت اقتصادی خود به دست می‌آورد.

(۲) پولی که برای اجاره محل کارگاه صرف می‌شود.

(۳) دستمزدی که به کارمندان شرکت پرداخت می‌شود.

(۴) پولی که برای تعمیر ماشین‌آلات و دستگاه‌ها صرف می‌شود.

۸۵- با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر نتیجه عملکرد سالیانه یک بنگاه اقتصادی با ۱۴ کارگر و تولید سالیانه ۳۶۰ دستگاه هر کدام با قیمت ۵

میلیون تومان کدام است؟ (تولیدکننده خودش صاحب کارگاه و ماشین‌آلات است و سود حسابداری مدنظر نیست.)

حقوق متوسط ماهانه هر کارگر	۴ میلیون تومان
اجاره ماهانه کارگاه	۹ میلیون تومان
اجاره ماشین‌آلات	۲۰ میلیون تومان
هزینه استهلاک ماهانه	۳۵ درصد اجاره سالانه کارگاه
هزینه خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه	$\frac{۵}{۳}$ حقوق سالیانه کارگران

(۱) ۲۹,۸۰۰,۰۰۰ تومان سود کرده است. (۲) ۲۹,۸۰۰,۰۰۰ تومان زیان کرده است.

(۳) ۱۳۷,۸۰۰,۰۰۰ تومان سود کرده است. (۴) ۱۳۷,۸۰۰,۰۰۰ تومان زیان کرده است.

۸۶- کدام یک از گزینه‌های زیر از مواردی که بتوان هزینه‌های تولید را بدون کاهش میزان تولید کم کرد، نمی‌باشد؟

(۱) پرهیز از استخدام نیروی کار غیرلازم (۲) صرفه‌جویی در مواد اولیه و انرژی

(۳) افزایش بهره‌وری (۴) فروش کالاها با قیمت بالاتر

۸۷- کدام موارد در خصوص کسب و کارهای شخصی نادرست است؟

- الف) بیشتر آن‌ها بزرگ‌مقیاس‌اند و در برخی از فعالیت‌های خاص مانند صنعت حضور دارند.
- ب) مشاغل خویش‌فرمایی، بنگاه‌های معاملات ملکی، خرده‌فروشان، کشاورزان، صنعتگران خرد نمونه‌هایی از کسب و کارهای شخصی هستند.
- ج) اغلب کسب و کارها در ایران به شکل شخصی است.
- د) کسب و کار شخصی متعلق به دو نفر یا بیشتر است.
- ه) در زمینه‌های تخصصی مانند پزشکی، دندان‌پزشکی، وکالت و حسابداری اغلب کسب و کارها شخصی‌اند.

۱) «الف» - «ب»   ۲) «الف» - «د»   ۳) «د» - «ه»   ۴) «ج» - «ه»

۸۸- کدام سؤال و پاسخ آن، بیانگر مفهوم «سازمان تولید» است؟

- ۱) چگونه مردم در مورد خریدن یا نخریدن یک کالا تصمیم می‌گیرند؟ چگونه مقدار کالایی را که باید بخرند، تعیین می‌کنند؟
- ۲) مالک محصول یا کالای نهایی که به مشتری عرضه می‌شود، کیست؟ یک نفر یا چند نفر هستند و چگونه درآمد یا سود باید تقسیم شود؟
- ۳) چگونه تولیدکنندگان درباره تولید یا میزان تولید هر کالا تصمیم می‌گیرند؟
- ۴) مالک محصول نهایی با چه روشی به کسب سود می‌رسد؟

۸۹- سرمایه یک شرکت سهامی ۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان است. اگر ۴ سهام‌دار از این شرکت هرکدام به‌ترتیب، سرمایه‌ای معادل ۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ و

۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ و ۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ و ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان داشته باشند:

الف) نوع مالکیت هر فرد چگونه است؟

ب) به‌ترتیب، هر یک از افراد مالک چند درصد سهام شرکت هستند؟

- ۱) الف) هر فرد نسبت به سرمایه خود مالکیت نسبی دارد. ب) ۴۰-۳۰-۶-۱۰
- ۲) الف) به دلیل شریک بودن مالکیت بین افراد به طور مساوی تقسیم می‌شود. ب) ۲۰-۱۵-۳۰-۵
- ۳) الف) به دلیل شریک بودن مالکیت بین افراد به طور مساوی تقسیم می‌شود. ب) ۴۰-۳۰-۶-۱۰
- ۴) الف) هر فرد نسبت به سرمایه خود مالکیت نسبی دارد. ب) ۲۰-۱۵-۳۰-۵

۹۰- در رابطه با تعاونی‌ها کدام گزینه صحیح نیست؟

- ۱) تعاونی یکی از انواع شرکت است.
- ۲) مراحل راه‌اندازی تعاونی کم و بیش مشابه شرکت‌ها است.
- ۳) نحوه اداره و توزیع سود در تعاونی‌ها به نسبت سرمایه هر عضو است.
- ۴) هدف تعاونی، تأمین نیازمندی‌های اعضا و بهبود وضعیت اقتصادی آنان است.

آزمون ۵ آبان ماه ۱۴۰۲

دهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید.
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
فارسی (۱)	۱	۲	۳	۴	۶	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
دین و زندگی (۱)	۲	۳	۴	۶	۷	
زبان انگلیسی (۱)	۱	۲	۳	۴	۶	

مدت پاسخ‌گویی: ۴۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۴۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	فارسی (۱)	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۵
۲	فارسی (۱) - سؤال‌های «آشنا»	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	
۳	دین و زندگی (۱)	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۵
۴	زبان انگلیسی (۱)	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۱۵

فارسی (۱)

۱۵ دقیقه

ستایش، ادبیات تعلیمی

درس ۱ و ۲

صفحه‌های ۱۰ تا ۲۷

۹۱- کدام واژه‌ها کاملاً نادرست معنا شده‌اند؟

- (الف) یله: پهلوان (ب) تیمار: غم (ج) قرابت: دوری (د) خیره: حیران (ه) نمط: روش
 (۱) «الف» و «ب» (۲) «ج» و «ه» (۳) «الف» و «ج» (۴) «ب» و «د»

۹۲- معادل معنایی واژه «برابری» در کدام یک از ابیات زیر، وجود دارد؟

- (۱) دید یکی بحر خروشنده‌ای
 (۲) چشمه کوچک چو به آنجا رسید
 (۳) در بن این پرده نیلوفری
 (۴) شاد و بی‌غم بزی که شادی و غم
 سهمگنی، نادره جوشنده‌ای
 وان همه هنگامه دریا بدید
 کیست کند با چو منی همسری؟
 زود آیند و زود می‌گذرند

۹۳- در عبارت زیر چند غلط املائی دیده می‌شود؟

- «هر چند بازرگان گفت: «که جواهر برقرار است. کار ناکرده مزد نیاید!» مفید نبود. در لجاج آمد و گفت: «مزدور تو بودم و تا آخر روز آنچه فرمودی بکردم.» بازرگان به ضرورت از عهده بیرون آمد و متحیر بماند. روزگار ضایه و مال هدر و جواهر پریشان.»
 (۱) چهار (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۹۴- واژه‌های مشخص شده در ابیات زیر، چه آرایه مشترکی دارند؟

- (الف) آن چنان سخت نیاید سر من گر برود
 (ب) سرو چمن پیش اعتدال تو پست است
 (۱) حس آمیزی (۲) استعاره
 نازنینا که پریشانی مویی ز سرت
 روی تو بازار آفتاب شکسته است
 (۳) مجاز (۴) مراعات نظیر

۹۵- آرایه‌های کدام گزینه، در بیت زیر وجود ندارد؟

- «من اول روز دانستم که با شیرین درافتادم / که چون فرهاد باید شست دست از جان شیرینم»
 (۱) حس آمیزی، جناس (۲) تلمیح، مجاز (۳) تشبیه، کنایه (۴) استعاره، اغراق

۹۶- همه گزینه‌ها فاقد «تشبیه» است، به جز:

- (۱) چشمه کوچک چو به آنجا رسید
 (۲) چون بدوم، سبزه در آغوش من
 (۳) در بر من، ره چو به پایان برد
 (۴) دیگری هم که از پیرایه خرد و ذخیرت تجریت بی‌بهره نبود، با خود گفت «غفلت کردم...»
 وان همه هنگامه دریا بدید
 بوسه زند برسر و بر دوش من
 از خجلی سر به گریبان برد

۹۷- نقش ضمیر متصل در پایان مصراع کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) خدنگ ناله من بی کمان سبک‌سرست
 (۲) چه بوریا همه تن استخوان نما شده‌ام
 (۳) کنون که دست تظلم زدم به دامانت
 (۴) جواب آن غزل این است که میر شوقی گفت
 نمی‌پرد به پر و بال دیگران تیرم
 هما ز سایه خود می‌کشد به زنجیرم
 عنان کشیدی و بستی زبان تقریرم
 چو شیر از دو طرف می‌کشند زنجیرم

۹۸- در همه بیت‌ها، «حذف فعل» به «قرینه لفظی» صورت گرفته است؛ به جز...

- (۱) دردم از یار است و درمان نیز هم
 (۲) این که می‌گویند آن خوش‌تر ز حسن
 (۳) یاد باد آن کو به قصد خون ما
 (۴) دوستان در پرده می‌گویم سخن
 دل فدای او شد و جان نیز هم
 یار ما این دارد و آن نیز هم
 عهد را بشکست و پیمان نیز هم
 گفته خواهد شد به دستان نیز هم

۹۹- مفاهیم همه گزینه‌ها از عبارت زیر دریافت می‌شود؛ به جز...

- «ماهیان این سخن بشنودند؛ آنکه حزم زیادت داشت و بارها دست‌برد زمانه جافی را دیده بود، سبک، روی به کار آورد و از آن جانب که آب درمی‌آمد، برفور بیرون رفت.»
 (۱) اقدام سریع (۲) دوراندیشی (۳) تجربه ناکارآمد (۴) ستمگری روزگار

۱۰۰- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات، متفاوت است؟

- (۱) گفت: در این معرکه، یکتا منم
 (۲) که جایی که دریاست من کیستم
 (۳) هرگز نخورد آب زمینی که بلند است
 (۴) چو خود را به چشم حقارت بدید
 تاج سر گلبن و صحرا، منم
 گر او هست حقاً که من نیستم
 افتادگی آموز اگر طالب فیضی
 صدف در کنارش به جان پرورید

فارسی (۱) - سوالات آشنا - تبدیل به تست سوالات کتاب زرد

۱۰۱- معنی واژه مشخص شده در کدام گزینه درست است؟

(۱) کسی چه داند کین گوژپشت مینارنگ	چگونه موع آزار مردم داناست (آزمند)
(۲) گردون کجاست بر در قدر بلند تو	خورشید کیست پرتو رای صواب تو (پاداش)
(۳) چو عاشق بر محک آید پدیدار	شود معشوق جاویدش خریدار (ناآشکار)
(۴) در حسن و برزندگی و پاکی و اخلاق	من نیز به گیتی مثلم در همه عشاق (شایسته)

۱۰۲- مفهوم واژه «دست برد» در کدام بیت با عبارت «بارها دست برد زمانه جافی را دیده بود.» یکسان است؟

(۱) به معماری کعبه چون دست برد	زمانه براهیم پنداشتش
(۲) بمان تا ز ایرانیان دست برد	بینند و مشمر چنین کار خرد
(۳) چو شیرین دست برد بارید دید	ز دست عشق خود را کار بد دید
(۴) شه تازیان چون به نان دست برد	سر کم خرد مهر او را سپرد

۱۰۳- در کدام بیت غلط املایی دیده نمی شود؟

(۱) با روی تو فارغ ز گلستان بهشتیم	با بوی تو مصتغنی از انفاس بهاریم
(۲) گرت بدایع سعدی نباشد اندر بار	به پیش اهل و غرابت چه ارمغان آری
(۳) فروغ خاکیان از نوریان افزون شود روزی	زمین از کوب تقدیر ما گردون شود روزی
(۴) معمور کرده از پی امن جهانیان	معمار هضم تو در و دیوار روزگار

۱۰۴- آرایه نوشته شده در مقابل کدام یک از ابیات زیر، نادرست است؟

(۱) گه به دهان بر زده کف چون صدف	گاه چو تیری که رود بر هدف (جناس)
(۲) از صدای سخن عشق ندیدم خوش تر	یادگاری که در این گنبد دوار بماند (حس آمیزی)
(۳) پشت دیوار آن چه گویی، هوش دار	تا نباشد در پس دیوار، گوش (مجاز)
(۴) چون بگشایم ز سر مو، شکن	ماه ببیند رخ خود را به من (تضاد)

۱۰۵- کدام یک از آرایه ها در بیت زیر وجود ندارد؟

«چون بدوم، سبزه در آغوش من	بوسه زند بر سر و بر دوش من»
(۱) کنایه	(۲) استعاره
(۳) تشبیه	(۴) تشخیص

۱۰۶- کدام آرایه ادبی در کمانک روبه‌رو نادرست آمده است؟

- (۱) کتابی که در او داد سخن آرایبی توان داد، ابداع کنیم (جناس تام)
- (۲) شاد و بی غم بزوی که شادی و غم
- (۳) گل به همه رنگ و برزندگی
- (۴) لیک چنان خیره و خاموش ماند
- زود آیند و زود می‌گذرند (تضاد)
- می‌کند از پرتو من زندگی (استعاره)
- کز همه شیرین‌سخنی گوش ماند (مجاز)

۱۰۷- در کدام گزینه مفعول وجود ندارد؟

- (۱) کرده‌ام بر خود گوارا تلخی دشنام را
- (۲) انتقام هرزه‌گویان را به خاموشی گذار
- (۳) نیست صائب سرو را فکر خزان و نوبهار
- (۴) لعل سیرابش زکات بوسه بیرون می‌کند
- دیده‌ام در عین ناکامی جمال کام را
- تبغ می‌گوید جواب مرغ بی‌هنگام را
- در دل آزاده ره نبود امید و بیم را
- کیست تا آرد به یادش صائب گمنام را

۱۰۸- نوع حذف فعل در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) چینیان گفتند ما نقاش‌تر
- (۲) لطفی نماند کان صنم خوش‌لقا نکرد
- (۳) تو عدوی او نه‌ای خصم خودی
- (۴) بود بقالی و وی را طوطی‌ای
- رومیان گفتند ما را کر و فر
- ما را چه جرم اگر کرمش با شما نکرد
- چه غم آتش را که تو هیزم شدی
- خوش‌نوایی سبزی گویا طوطی‌ای

۱۰۹- بیت «پشت دیوار آنچه گویی، هوش‌دار / تا نباشد در پس دیوار، گوش» در نکوهش چیست؟

- (۱) ریاکاری
- (۲) غیبت
- (۳) پرگویی
- (۴) خاموشی

۱۱۰- کدام گزینه از مفهوم «گندم‌نمای جوفروش» دور است؟

- (۱) کس نگفته است و نگوید که دد و دیو شوید
- (۲) زهد با نیت پاک است نه با جامه پاک
- (۳) بسا مشرک که خود قرآن به دست است
- (۴) چنان ز پند شما ناصحان زمین گیرم
- نقش انسان دگر و معنی انسان دگر است (دد = حیوان وحشی)
- ای بس آلوده که پاکیزه‌ردایی دارد (ردا = نوعی پوشش)
- نداند در حقیقت بت‌پرست است
- که گر دوباره نصیحت کنید می‌میرم

۱۵ دقیقه

تفکر و اندیشه
هدف زندگی، پر پرواز
درس ۱ و ۲
صفحه‌های ۱۵ تا ۲۶

دین و زندگی (۱)

۱۱۱- کدام شناخت سودمندترین دانش‌ها شمرده می‌شود و علت این امر چیست؟

- (۱) شناخت خود - اولین گام برای حرکت در مسیر قرب الهی شناخت انسان است.
- (۲) شناخت خود - رشد و کمال انسان و در نتیجه رستگاری او فقط با شناخت خود میسر می‌شود.
- (۳) شناخت خدا - رشد و کمال انسان و در نتیجه رستگاری او فقط با شناخت خود میسر می‌شود.
- (۴) شناخت خدا - اولین گام برای حرکت در مسیر قرب الهی شناخت انسان است.

۱۱۲- پیام استنباط شده از آیه شریفه «... بعضی از مردم می‌گویند: خداوندا به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت بهره‌ای

ندارند.» کدام یک می‌باشد؟

- (۱) اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند مانع رسیدن به اهداف اخروی می‌شوند.
- (۲) اصل قرار گرفتن اهداف اخروی مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیوی نمی‌شود.
- (۳) برخی هدف‌ها پایان‌ناپذیر و همیشگی‌اند و پاسخگوی استعدادهای مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند.
- (۴) اگر کسی اهداف پایان‌پذیر را هدف اصلی قرار دهد ممکن است به مقداری از آن برسد.

۱۱۳- خداوند با عنایت به کدام سرمایه، انسان را مسئول سرنوشت خویش قرار داد و از کدام آیه، این سرمایه استنباط می‌شود؟

- (۱) گرایش به خیر و نیکی - «ما راه را به او نشان دادیم یا سپاس‌گزار خواهد بود و یا ناسپاس.»
- (۲) گرایش به خیر و نیکی - «آن‌گاه بدکاری‌ها و تقوایش را به او الهام کرد.»
- (۳) اختیار - «آن‌گاه بدکاری‌ها و تقوایش را به او الهام کرد.»
- (۴) اختیار - «ما راه را به او نشان دادیم یا سپاس‌گزار خواهد بود و یا ناسپاس.»

۱۱۴- کدام سرمایه‌ها به ترتیب، انسان را از راحت‌طلبی و خوشی‌های زودگذر باز می‌دارد و کار کدامیک با دوراندیشی انجام می‌گیرد؟

(۱) نفس لوامه - عقل - اولی	(۲) نفس لوامه - عقل - دومی
(۳) عقل - نفس لوامه - اولی	(۴) عقل - نفس لوامه - دومی

۱۱۵- کمک دادن به انسان در پیمودن راه حق با کدام سرمایه صورت می‌پذیرد و این سرمایه درونی است یا بیرونی؟

(۱) عقل - درونی	(۲) عقل - بیرونی
(۳) راهنمایان الهی - درونی	(۴) راهنمایان الهی - بیرونی

۱۱۶- کدام عبارت صحیح ذکر شده است؟

- (۱) اگر انسان جمله چیزها را فراموش کند ولی هدف اصلی خود را فراموش نکند، هیچ نکرده باشد.
- (۲) گیاهان به صورت غریزی و فطری و حیوانات به صورت طبیعی به سوی هدف خود در حرکت هستند.
- (۳) تلاش برای رسیدن به نعمت‌های دنیوی نه تنها بد نیست؛ بلکه ضروری و خوب است.
- (۴) لازمهٔ تقرب به خدا این است که کارهایی مانند کسب مال و ثروت که از امور فرعی هستند، کنار گذاشته شوند.

۱۱۷- حق بودن آفرینش به چه معناست و کدام آیه شریفه بیانگر این مفهوم می‌باشد؟

- (۱) هدفدار بودن خلقت - «مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»
- (۲) آفرینش عالمانه خلقت - «مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»
- (۳) هدفدار بودن خلقت - «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ»
- (۴) آفرینش عالمانه خلقت - «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ»

۱۱۸- آیه شریفه «و می‌گویند: اگر ما گوش شنوا داشتیم یا تعقل می‌کردیم، در میان دوزخیان نبودیم» به کدام یک از عبارات زیر اشاره

دارد؟

- (۱) خدای متعال شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن و شناخت بدی و زشتی و بیزاری از آن را در وجود ما قرار داد.
- (۲) او سرشت ما را با خود آشنا کرد و گرایش به خود را در وجود ما قرار داد.
- (۳) اگر هدف از خلقت ما خوردن، خوابیدن و شهوترانی بود، آیا به سرمایه‌هایی همچون عقل و وجدان نیاز داشتیم؟
- (۴) پروردگار به ما نیرویی عنایت کرده تا با آن بیندیشیم و مسیر درست زندگی را از راه‌های غلط تشخیص دهیم.

۱۱۹- افراد زیرک با استعانت از کدام آیه شریفه، هدف خود را انتخاب می‌کنند؟

- (۱) «فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»
- (۲) «قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»
- (۳) «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ»
- (۴) «وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا»

۱۲۰- مصراع زیبای «چون که صد آمد نود هم پیش ماست» کدام موضوع را بیان می‌کند؟

- (۱) هر موجودی براساس برنامهٔ حساب‌شده‌ای به این جهان گام نهاده است.
- (۲) هر موجودی براساس هدف حکیمانه‌ای در حال حرکت است.
- (۳) هدف قرار دادن سرچشمهٔ خوبی‌ها برای بی‌نهایت‌طلبی انسان مهم است.
- (۴) اهداف جامع و برتر خود در بردارندهٔ سایر اهداف نیز می‌باشند.

زبان انگلیسی (۱)

۱۵ دقیقه

PART A: Grammar and Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

Saving Nature

(تألیفی)

(Listening and Speaking)

درس ۱

مفهمه های ۱۵ تا ۲۹

121- In the near future, space travel will ... as easy as traveling to another country.

- 1) became
2) becoming
3) become
4) becomes

122- Don't worry, the storm ... our house. It's strong enough to handle any bad weather.

- 1) don't destroy
2) is destroying
3) will destroy
4) won't destroy

123- When ... be over? I'm excited to go home and play with my toys!

- 1) the school day will
2) will the school day
3) the school will day
4) the will school day

124- When my father ... his job, I asked him if there was anything I could do to help save money.

- 1) found
2) protected
3) lost
4) paid

125- Our only ... for a better future is to treat all animals with kindness, respect, and love.

- 1) home
2) hope
3) danger
4) plain

126- I had no ... light in my room, so I bought a desk lamp to help me see better when I'm working or studying.

- 1) natural
2) safe
3) wild
4) endangered

PART B: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

As our world gets bigger, we are losing more and more animals. This is a big problem because animals are important to our planet. They help us grow food, keep our air clean, and make sure everything stays in balance. We are losing animals because people are cutting down forests where animals live, polluting the air and water, and making the planet too hot. If we don't stop this from happening, many animals will disappear forever.

We can help save animals by doing things like recycling, using less energy, and planting trees. We can also make sure that animals have safe places to live where they won't be hurt by people. It's important to take care of them so that they can take care of us. If we work together, we can make sure that animals will be around for a long time.

127- Which of the following is NOT true about animals, according to the passage?

1) They help us grow food.	2) They are important to our planet.
3) They make the planet too hot.	4) They help keep our air clean.

128- According to the passage, we are losing animals because people are ... .

1) using less energy	2) taking care of animals
3) eating too much meat	4) cutting down trees

129- The underlined word "them" in paragraph 2 refers to ... .

1) places	2) animals
3) people	4) trees

130- What can we do to make sure that animals will be around for a long time?

1) Use more energy	2) Pollute the air and water
3) Cut down more trees	4) Work together to take care of animals

پاسخنامه

دهم انسانی

۵ آبان ماه ۱۴۰۲

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
حسن افتاده، حسین پرهیزگار، سعید جعفری، محسن فدایی، مرتضی منشاری، شیوا نظری	فارسی (۱)
محبوبه اینسام، امیرمهدی افشار، محسن بیانی، مرتضی محسنی کبیر	دین و زندگی (۱)
مجتبی درخشان، محسن رحیمی، عقیل محمدی‌روش	زبان انگلیسی (۱)
مهدی اسفندیاری، آروین حسینی، رضا عزیزی، فرشید کریمی، زانیار محمدی، سعید نداف	ریاضی و آمار (۱)
برگزیده از سؤال‌های کتاب جامع	ریاضی و آمار (۱) - سؤال‌های «آشنا»
عزیز الیاسی پور، محمدمین داداش‌فام، سید علیرضا علویان، سجاد غلام‌پور سیوکی، شیوا نظری	علوم و فنون ادبی (۱)
زینب آذری، فاطمه صفری، بصیر کریمی، سمیه محمدی مصبری	جامعه‌شناسی (۱)
امیرحسین زارعی، سید علیرضا صفوی، مصطفی قدیمی‌فرد، محمدعلی کاظمی نصرآبادی	عربی، زبان قرآن (۱)
علی آقاجانپور، صفا حاضری، فاطمه سخایی، امیرحسین کاروین، زهرا کتبیبه، جواد میربلوکی	تاریخ (۱) و جغرافیای ایران
محمد قاسمی، محمد نادرپور، پارسا وکیلی	منطق
سارا شریفی، احسان عالی‌نژاد، سیدمحمد مدنی دینانی	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
فارسی (۱)	شیوا نظری	شیوا نظری	مرتضی منشاری، الهام محمدی	الناز معتمدی
دین و زندگی (۱)	امیرمهدی افشار	امیرمهدی افشار	سکینه گلشنی	زهرة قموشی
زبان انگلیسی (۱)	عقیل محمدی‌روش	عقیل محمدی‌روش	فاطمه نقدی، رحمت‌اله استیری	سوگند بیگلری
ریاضی و آمار (۱)	آروین حسینی	آروین حسینی	محمد بحیرایی، حمید زرین‌کفش، احسان غنی‌زاده	سمیه اسکندری
علوم و فنون ادبی (۱)	یاسین مهدیان	یاسین مهدیان	الهام محمدی، زینب غلامعلی‌زاده	الناز معتمدی
جامعه‌شناسی (۱)	ریحانه امینی	ریحانه امینی	فاطمه صفری	زهرة قموشی
عربی، زبان قرآن (۱)	اسماعیل علی‌پور	اسماعیل علی‌پور	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل یونس‌پور، زهرا کتبیبه	لیلا ایزدی
تاریخ (۱) و جغرافیای ایران	محدثه صفاری	محدثه صفاری	زهرا دامیار	عطیه محلوچی
منطق	علیرضا نصیری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، رامتین کیانی	زهرة قموشی
اقتصاد	آفرین ساجدی	آفرین ساجدی	شاهین محمدی	

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	زهرا دامیار (اختصاصی) - الهام محمدی (عمومی)
مسئول دفترچه	فاطمه رئیس‌زیدی (اختصاصی) - حبیبه محبی (عمومی)
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرة قموشی (اختصاصی) - فریبا رتوفی (عمومی)
حروفچین و صفحه‌آرا	زهرا تاجیک (اختصاصی) - فاطمه علی‌یاری (عمومی)
ناظر چاپ	سوران نعیمی

ریاضی و آمار (۱)

۱- گزینه «۱»

(تروین سینی)

ابتدا مقادیر a و b را به دست می آوریم:

$$3x - 2 = 13 \Rightarrow 3x = 15 \Rightarrow x = 5 \Rightarrow a = 5$$

$$-2x - 7 = 13 \Rightarrow 2x = -20 \Rightarrow x = -10 \Rightarrow b = -10$$

پس:

$$\Rightarrow a + b = 5 + (-10) = -5$$

(معادله و مسائل توصیفی، صفحه ۱۰)

۲- گزینه «۴»

(فرشیر کرمی)

اگر عدد را x فرض کنیم، نصف آن عدد $\frac{x}{2}$ و ثلث آن عدد $\frac{x}{3}$ است.

$$\frac{x}{2} + \frac{x}{3} = 25 \rightarrow \frac{3x + 2x}{6} = 25$$

$$\rightarrow 5x = 150 \Rightarrow x = \frac{150}{5} = 30$$

پس این عدد 30 است؛ بنابراین خمس عدد برابر است با:

$$\frac{x}{5} = \frac{30}{5} = 6$$

(معادله و مسائل توصیفی، صفحه های ۱۰ و ۱۱)

۳- گزینه «۳»

(زانبار ممردی)

در صورت سؤال سؤال گفته شده است که بین دو معادله ریشه مشترک داریم، پس ریشه دو معادله درجه اول داده شده با هم برابرند.

$$\frac{x-1}{2} + m = \frac{x}{3} + 2 \rightarrow 3(x-1) + 6m = 2x + 12$$

$$3x - 3 + 6m = 2x + 12 \Rightarrow x = 15 - 6m \quad (I)$$

$$\frac{3x-1}{4} + 2m = x - \frac{m}{2}$$

$$\rightarrow 3x - 1 + 4m = 4x - 2m$$

$$x = 10m - 1 \quad (II)$$

باید ریشه ها برابر باشند، پس داریم:

$$15 - 6m = 10m - 1 \Rightarrow 16m = 16 \Rightarrow m = 1$$

$$2m - 1 = \frac{1}{2m - 1} = 1$$

(معادله و مسائل توصیفی، صفحه ۱۱)

۴- گزینه «۳»

(رضا عزیززی)

اگر پول برادر را x و پول خواهر را y فرض کنیم، داریم:

$$x + y = 100$$

$$(x-10)(y+10) = 475 = 5 \times 95 \Rightarrow \begin{cases} x-10=5 \\ y+10=95 \end{cases}$$

$$\Rightarrow x = 15, y = 85$$

بنابراین پول خواهر در مرحله اولیه ۸۵ تومان بوده است.

(معادله و مسائل توصیفی، صفحه ۱۳)

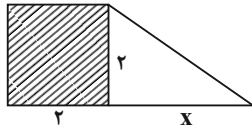
۵- گزینه «۱»

(موری اسفندیاری)

ابتدا معادله داده شده را حل می کنیم.

$$(x-9)^2 = 1 \Rightarrow x-9 = \pm 1 \Rightarrow \begin{cases} x-9=1 \Rightarrow x=10 & \text{جواب بزرگتر} \\ x-9=-1 \Rightarrow x=8 & \text{جواب کوچکتر} \end{cases}$$

اگر قاعده مثلث را x بگیریم، داریم:

$$\text{مساحت دوزنقه (ارتفاع)(مجموع دو قاعده)} = \frac{2(x+2)}{2}$$

$$\text{مساحت دوزنقه} = \frac{(x+2)(2)}{2} = 10 \Rightarrow x+2=10 \Rightarrow x=8$$

حال به کمک رابطه فیثاغورس اندازه وتر مثلث را پیدا می کنیم:

$$(وتر)^2 = 6^2 + 2^2 = 40 \Rightarrow \text{وتر} = \sqrt{40} = 2\sqrt{10}$$

(معادله و مسائل توصیفی، صفحه های ۱۳ تا ۱۵)

۶- گزینه «۳»

(تروین سینی)

ابتدا مقادیر a و b را به دست می آوریم:

$$(x-2)(x+a) = x^2 + bx - 10 \Rightarrow x^2 + (a-2)x - 2a = x^2 + bx - 10$$

$$\Rightarrow \begin{cases} -2a = -10 \Rightarrow a = 5 \\ a - 2 = b \xrightarrow{a=5} b = 3 \end{cases}$$

حال با جایگذاری مقادیر a و b در معادله درجه دوم، ریشه های آن را به دست می آوریم:

$$x^2 - ax - 8b = 0 \Rightarrow x^2 - 5x - 24 = 0$$

$$\Rightarrow (x-8)(x+3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x_1 = 8 \\ x_2 = -3 \end{cases}$$

اختلاف ریشه ها برابر است با:

$$8 - (-3) = 11$$

(حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه های ۱۹ تا ۲۱)

۷- گزینه «۱»

(سعید نراف)

	برادر کوچک	برادر بزرگ
سن کنونی	x	$x+4$
۳ سال بعد	$x+3$	$x+7$

$$(x+3)(x+7) = 60$$

$$x^2 + 10x + 21 = 60$$

$$\Rightarrow x^2 + 10x - 39 = 0$$

$$\Rightarrow (x+13)(x-3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} \text{غ ق ق} & x = -13 \\ \text{ق ق} & x = 3 \end{cases}$$

$x = 3$: سن کنونی برادر کوچک

$$\text{سن کنونی برادر بزرگ} = x + 4 \xrightarrow{x=3} 3 + 4 = 7$$

$$\text{مجموع سن ۲ برادر} = 3 + 7 = 10$$

(حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه های ۱۹ تا ۲۱)

حال حاصل هر کفه برابر است با:

$$4 \times 5 + 25 = 20 + 25 = 45$$

(معادله و مسائل توصیفی، صفحه ۱۰)

(کتاب آبی)

۱۲- گزینه «۱»

اگر عدد مورد نظر را x در نظر بگیریم، ۴ برابر قرینه آن به علاوه ۹ معادل

$$4x + 9 \text{ و سه برابر تفاضل آن از عدد } 14 \text{ معادل } 3(14 - x) \text{ می باشد}$$

که این دو عبارت مساوی هستند:

$$-4x + 9 = 3(14 - x) \Rightarrow -4x + 9 = 42 - 3x$$

$$\Rightarrow -4x + 3x = 42 - 9 \Rightarrow -x = 33 \Rightarrow x = -33$$

(معادله و مسائل توصیفی، صفحه ۱۴)

(کتاب آبی)

۱۳- گزینه «۳»

اگر سن علی را برابر x فرض کنیم، ۵ برابر سن علی به علاوه ۵ معادل

$$5x + 5 \text{ می شود که برابر } 40 \text{ است. پس ابتدا سن علی را می یابیم:}$$

$$5x + 5 = 40 \Rightarrow 5x = 40 - 5 \Rightarrow 5x = 35 \Rightarrow x = \frac{35}{5} = 7$$

حال هنگامی که علی ۲۰ ساله می شود؛ یعنی ۱۳ سال به سن کنونی او

اضافه می شود، پس به سن پدر علی نیز ۱۳ سال اضافه می شود. بنابراین

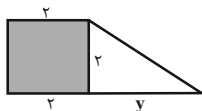
$$\text{سن پدر او } 53 = 40 + 13 \text{ سال می شود.}$$

(معادله و مسائل توصیفی، صفحه ۱۴)

(کتاب آبی)

۱۴- گزینه «۴»

با توجه به شکل و شرط صورت سؤال داریم:

$$3 + (\text{مساحت مثلث}) = \frac{1}{3} = \text{مساحت مربع}$$

$$2 \times 2 = \frac{1}{3} \left(\frac{1}{2} \times 2 \times y \right) + 3$$

$$\Rightarrow 4 = \frac{y}{3} + 3 \Rightarrow \frac{y}{3} = 1 \Rightarrow y = 3$$

حال مساحت دوزنقه برابر است با:

$$S = \frac{1}{2} (2 + 2 + y) \times 2 \xrightarrow{y=3} S = \frac{1}{2} \times (7) \times 2 = 7$$

(معادله و مسائل توصیفی، صفحه ۱۵)

(مشابه تمرین ۳ کتاب درسی)

۸- گزینه «۳»

اگر یک معادله درجه دوم دارای ریشه های x_1 و x_2 باشد، معادله آن به صورت $a(x-x_1)(x-x_2) = 0$ است. طبق این نکته داریم:

$$a(x-3)(x-(-4)) = 0 \Rightarrow a(x-3)(x+4) = 0$$

$$\Rightarrow a(x^2 + x - 12) = 0$$

a می تواند هر عددی غیر از صفر باشد؛ اما طبق گزینه ها باید $a = 2, a = 1$

را بررسی کنیم؛ پس:

$$a = 1 \Rightarrow x^2 + x - 12 = 0$$

$$a = 2 \Rightarrow 2x^2 + 2x - 24 = 0$$

(حل معادله درجه ۲ و کاربرد، صفحه ۲۱)

(زانیار مضمی)

۹- گزینه «۱»

معادله $(x-a)^2 = k$ زمانی دارای ریشه مضاعف است که $k = 0$ باشد. پس در

معادله $m-1 = (1-2x)^2$ برای آنکه معادله ریشه مضاعف داشته باشد؛ باید

$$m-1 = 0$$

$$m-1 = 0 \Rightarrow m = 1$$

$$x^2 + x - 6 = 0 \Rightarrow (x+3)(x-2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = -3 \\ x = 2 \end{cases}$$

(حل معادله درجه ۲ و کاربرد، صفحه ۲۲)

(سعیر نراف)

۱۰- گزینه «۴»

$$2x^2 - 3x + 1 = 0$$

$$(1) \quad x^2 - \frac{3}{2}x + \frac{1}{2} = 0 \quad \text{طرفین را به ضریب } x^2 \text{ تقسیم می کنیم}$$

$$(2) \quad x^2 - \frac{3}{2}x = -\frac{1}{2} \quad \text{عدد ثابت را به سمت دیگر معادله می بریم}$$

ضریب x را ابتدا به ۲ تقسیم و سپس به توان ۲ می رسانیم و به طرفین اضافه می کنیم:

$$x^2 - \frac{3}{2}x + \frac{9}{16} = -\frac{1}{2} + \frac{9}{16} \quad (3)$$

$$(4) \quad \left(x - \frac{3}{4}\right)^2 = \frac{1}{16} \quad \text{به صورت مربع کامل می نویسیم}$$

بنابراین از $\frac{1}{16}$ جذر می گیریم.

(حل معادله درجه ۲ و کاربرد، صفحه های ۲۳ و ۲۴)

ریاضی و آمار (۱) - سؤال های «آشنا»

(کتاب آبی)

۱۱- گزینه «۳»

حاصل طرف چپ ترازو برابر است با:

$$2x + x + 5x + 5 = 8x + 5$$

حاصل طرف راست ترازو برابر است با:

$$4x + 25$$

$$\Rightarrow 8x + 5 = 4x + 25 \Rightarrow 8x - 4x = 25 - 5$$

$$\Rightarrow 4x = 20 \Rightarrow x = \frac{20}{4} = 5$$

$$(x-1)^2 = 2k + 5$$

$$\Rightarrow 2k + 5 > 0 \Rightarrow 2k > -5 \Rightarrow k > -\frac{5}{2}$$

دقت کنید که اگر شرط تساوی برقرار باشد، در این صورت معادله تنها یک جواب دارد و اگر حاصل منفی باشد، معادله جواب نخواهد داشت.

(حل معادله در ریفه ۲ و کاربردها، صفحه ۲۲)

۱۹- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

اگر $x=1$ ریشه معادله باشد، پس در معادله صدق می کند. ابتدا با جایگذاری $x=1$ در معادله داریم:

$$x^3 + a^2x^2 - 3ax + 1 = 0 \xrightarrow{x=1} 1 + a^2(1)^2 - 3a(1) + 1 = 0$$

$$\Rightarrow a^2 - 3a + 2 = 0$$

حال برای اینکه مقادیر a را بیابیم، می بایست این معادله درجه دوم بر حسب a را حل کنیم که با استفاده از اتحاد جمله مشترک معادله را تجزیه می کنیم و داریم:

$$a^2 + (-2-1)a + (-2)(-1) = 0 \Rightarrow (a-2)(a-1) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a-2=0 \Rightarrow a=2 \\ a-1=0 \Rightarrow a=1 \end{cases}$$

پس مقادیر قابل قبول برای a ، ۱ و ۲ هستند.

(حل معادله در ریفه ۲ و کاربردها، صفحه ۲۱)

۲۰- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

برای حل معادله درجه دوم به روش مربع کامل، ابتدا عدد ثابت را به طرف راست تساوی می بریم، سپس طرفین معادله را به ضریب x^2 ساده می کنیم تا ضریب x^2 یک شود و در نهایت مربع نصف ضریب x را به طرفین معادله اضافه می کنیم و در آخر با استفاده از اتحاد مربع دو جمله ای طرف چپ معادله را ساده می کنیم:

$$2x^2 + ax - 3 = 0 \Rightarrow 2x^2 + ax = 3 \Rightarrow \frac{2x^2}{2} + \frac{ax}{2} = \frac{3}{2}$$

$$\Rightarrow x^2 + \frac{a}{2}x = \frac{3}{2} \xrightarrow{(\frac{1}{2} \times (\frac{a}{2}))^2 = (\frac{a}{4})^2 = \frac{a^2}{16}} x^2 + \frac{a}{2}x + \frac{a^2}{16} = \frac{3}{2} + \frac{a^2}{16}$$

$$x^2 + 2x \times (\frac{a}{4}) + (\frac{a}{4})^2 = \frac{3}{2} + \frac{a^2}{16} \Rightarrow (x + \frac{a}{4})^2 = \frac{3}{2} + \frac{a^2}{16}$$

حال با مقایسه با معادله $(x + \frac{1}{3})^2 = b$ داریم:

$$\begin{cases} \frac{a}{4} = \frac{1}{3} \Rightarrow a = \frac{4}{3} \\ \frac{3}{2} + \frac{a^2}{16} = b \Rightarrow \frac{3}{2} + \frac{(\frac{4}{3})^2}{16} = b \Rightarrow \frac{3}{2} + \frac{1}{9} = b \Rightarrow b = \frac{29}{18} \end{cases}$$

(حل معادله در ریفه ۲ و کاربردها، صفحه های ۲۳ تا ۲۶)

۱۵- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

فرض می کنیم تعداد اسکناس های ۱۰۰۰ تومانی برابر x باشد، داریم:

$$x = \text{تعداد اسکناس های } ۱۰۰۰ \text{ تومانی}$$

$$2x = \text{تعداد اسکناس های } ۲۰۰۰ \text{ تومانی}$$

$$\frac{x}{2} = \text{تعداد اسکناس های } ۵۰۰۰ \text{ تومانی}$$

$$1000x + 2000(2x) + 5000 \times \frac{x}{2} = \text{مجموع پول فلک}$$

$$= 1000x + 4000x + 2500x = 7500x$$

$$7500x = 150000 \Rightarrow x = 20$$

$$20 = \text{تعداد اسکناس های } ۱۰۰۰ \text{ تومانی}$$

$$40 = 2 \times 20 = \text{تعداد اسکناس های } ۲۰۰۰ \text{ تومانی}$$

$$10 = \frac{20}{2} = \text{تعداد اسکناس های } ۵۰۰۰ \text{ تومانی}$$

$$70 = 20 + 40 + 10 = \text{تعداد کل اسکناس ها}$$

(معادله و مسائل توصیفی، صفحه ۱۴)

۱۶- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

با استفاده از روش فاکتورگیری معادله را تجزیه می کنیم:

$$(2x-1)^2 - 5(2x-1) = 0 \Rightarrow (2x-1)((2x-1)-5) = 0$$

$$\Rightarrow (2x-1)(2x-6) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 2x-1=0 \Rightarrow 2x=1 \Rightarrow x=\frac{1}{2} \\ 2x-6=0 \Rightarrow 2x=6 \Rightarrow x=\frac{6}{2}=3 \end{cases}$$

$$\text{مجموع جواب ها} = 3 + \frac{1}{2} = \frac{6}{2} + \frac{1}{2} = \frac{7}{2}$$

(حل معادله در ریفه ۲ و کاربردها، صفحه ۲۱)

۱۷- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

ابتدا مساحت هر کدام از قسمت های رنگی را به دست می آوریم:

$$t^2 = \text{مساحت مثلث} = \frac{1}{2} \times \sqrt{2t} \times \sqrt{2t}$$

$$2t^2 = \text{مساحت مستطیل}$$

$$t^2 = \text{مساحت مربع کوچک}$$

مساحت قسمت های رنگی - مساحت مربع بزرگ = مساحت قسمت باقی مانده

$$24 = 36 - (t^2 + 2t^2 + t^2) \Rightarrow t^2 = 3 \Rightarrow t = \sqrt{3}$$

(حل معادله در ریفه ۲ و کاربردها، صفحه ۲۱)

۱۸- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

در این معادله برای این که معادله دو جواب متمایز داشته باشد، باید طرف راست تساوی همواره مثبت باشد، لذا داریم:

علوم و فنون ادبی (۱)

۲۱- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا علویان)

شعر، فاقد آرایه «تلمیح» است. / تشخیص: جان‌بخشی و گفت‌وگوی موش و شتر / جناس: جوی و گوی (بیت چهارم)، سوزن و روزن (بیت سوم)، بود و سود (بیت دوم) / مراعات نظیر: بین اشتر و موش

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: شعر صورت سؤال و این گزینه، هر دو اذعان دارند که هرکس باید متناسب با ویژگی‌های خویشتن عمل کند و همواره با افراد شبیه به خود معاشرت و دوستی داشته باشد.

گزینه «۲»: قالب شعر مثنوی است و هر بیت، قافیۀ مخصوص خود را دارد.

گزینه «۴»: شعر ساختمان پیچیده‌ای ندارد و ساده به نظر می‌رسد و همچنین واژگان کهنی در آن دیده نمی‌شود. (بدیهی است واژگانی مانند «شنودم» و «روزن» و «درخورد» نمی‌توانند کهن به حساب آیند).

(مبانی تحلیل متن، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۶)

۲۲- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

متن صورت سؤال، از انواع ادبیات تعلیمی و اندرزی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: جملات، کوتاه هستند و تعداد فعل‌های زیاد متن، گواه آن است. گزینه «۲»: نویسنده، مفهوم «نکوهش مهربانی بی‌جا» را در قالب یک مثال بیان کرده است.

گزینه «۴»: کاربرد «خواهد رفتن» که معادل «بخواهد برود» امروزی است، نمونه‌ای از کاربرد دستور تاریخی است.

(مبانی تحلیل متن، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

۲۳- گزینه «۳»

(شیوا نظری)

تشبیه: تشبیه «قد یار» به «سرو» و برتری دادن بر آن

نکته مهم درسی:

گاهی شاعران، ویژگی‌های معشوق خود را، با عناصر طبیعت مقایسه می‌کنند و منظورشان از این مقایسه، آن است که معشوق بر آن عناصر طبیعت، برتری دارد. مثلاً در این بیت، شاعر قد معشوق خودش را با درخت سرو که

به ارتفاع زیاد مشهور است، مقایسه می‌کند و حتی بیان می‌دارد که قد سرو، در مقابل قد یار، ناچیز است و سرو به قد بلند معشوق حسادت می‌کند.

این قیاس، دارای تشبیه هم می‌باشد؛ زیرا که شاعر در ذهن خود، ابتدا قد معشوق و قد سرو را به یکدیگر تشبیه کرده است و در مرحله بعد، قد معشوق را بر آن برتری می‌دهد.

تشخیص: اینکه سرو، دل داشته باشد و همچنین اینکه شاعر با درخت سرو صحبت کرده است، تشخیص است.

کنایه: خون در دل داشتن (کنایه از اندوهگین بودن) و پا در گل بودن (کنایه از شرمسار بودن)

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاقد تشبیه

گزینه «۲»: فاقد تشخیص

گزینه «۴»: فاقد تشخیص

(بیان، ترکیبی)

۲۴- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا علویان)

در این گزینه، «را» به معنی «برای» است؛ ما را خداوندی گماشت: خداوندی برای ما گماشت.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «را» نشانه مفعول است؛ چه کسی (کسانی) را مشغول کرده است؟ ایشان را.

گزینه «۲»: در این گزینه، «را» حرف اضافه است؛ اما به معنی «به» می‌باشد؛ اعیان را گفت: به اعیان گفت.

گزینه «۴»: «را» از نوع فکّ اضافه است؛ بوسهل را صفرآ بجنبید: صفرآ بوسهل بجنبید (عصبانی و خشمگین شد).

نکته مهم درسی:

گاهی میان مضاف و مضاف‌الیه فاصله می‌افتد و جای آن‌ها عوض می‌شود (ابتدا مضاف‌الیه و سپس، مضاف می‌آید). وقتی چنین اتفاقی افتاد، یک «را»

میان مضاف‌الیه و مضاف می‌آید که نام آن، «رای فکّ اضافه» است:

بوسهل را صفرآ: «بوسهل» مضاف‌الیه است که قبل از مضاف (صفرآ) آمده است و بین آن‌ها، «رای فکّ اضافه» آمده است و معادل امروزی آن، «صفرآ بوسهل» می‌باشد.

(مبانی تحلیل متن، صفحه ۱۷)

۲۵- گزینه «۱»

(عزیز الیاسی پور)

آهنگ بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۱»، هر دو شاد و ضربی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: آهنگ بیت، آرام، کشیده و غم‌انگیز است.

گزینه «۳»: آهنگ بیت، کوتاه، کوبنده و حماسی است.

گزینه «۴»: آهنگ بیت، آرام، کشیده و غم‌انگیز است.

(موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۲۶- گزینه «۲»

(شیوا نظری)

آهنگ این بیت، کوبنده و حماسی است و اندوهناک نیست.

آهنگ سایر ابیات، درست ذکر شده است.

(موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۲۷- گزینه «۲»

(سپار غلام‌پور سیوکی)

آهنگ بیت «الف»، سنگین، آرام و غم‌انگیز است.

آهنگ بیت «ب»، ضربی، کوتاه و شاد است.

آهنگ بیت «ج»، آرام، سنگین و غم‌انگیز است.

آهنگ بیت «د»، کوتاه، ضربی و شاد است.

(موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۲۸- گزینه «۲»

(معمرا مین‌راداش‌فام)

این بیت، آهنگ ضربی، تند و طرب‌انگیزی دارد؛ اما محتوای بیت، با غم آمیخته شده است؛ بنابراین، آهنگ و محتوای این بیت در تقابل با یکدیگر قرار دارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: محتوای بیت، غم‌انگیز است و آهنگ بیت نیز، ملایم و آرام است.

گزینه «۳»: محتوا در این بیت، غم‌آلود است و استفاده از وزنی سنگین و یأس‌آلود، تأثیر محتوای بیت را دو چندان نموده است.

گزینه «۴»: آهنگ این بیت، روان، ملایم و شاد است؛ محتوای بیت هم اشاره به شادی دارد.

(موسیقی شعر و مفهوم، ترکیبی)

۲۹- گزینه «۱»

(عزیز الیاسی پور)

مفهوم دو بیت صورت سؤال، تکیه بر تلاش و دوری از سستی و کاهلی است.

این مفهوم تنها در بیت گزینه «۱» یافت می‌شود.

مفهوم سایر ابیات:

گزینه «۲»: وارستگی از تعلقات

گزینه «۳»: ناامیدی از رسیدن به مقصود

گزینه «۴»: شوق فراوان شاعر در نتیجه رسیدن به خواسته خود

(مفهوم، صفحه ۱۹)

۳۰- گزینه «۳»

(سپار غلام‌پور سیوکی)

بیت صورت سؤال، دارای ریتمی تند و شاد است؛ هم‌چنین مفهوم آن نیز

«بی‌توجهی به بهشت و جهنم و توجه صرف به خدا» می‌باشد.

بیت گزینه «۳» نیز به همین مفهوم اشاره کرده است و موسیقی آن برخلاف

بیت صورت سؤال، آرام و غم‌انگیز است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در این بیت، شاعر علت توحیدگفتن خود را، امید به رهایی از

جهنم می‌داند؛ بنابراین، با بیت صورت سؤال قرابت ندارد.

ریتم بیت با بیت سؤال یکسان است.

گزینه «۲»: مفهوم بیت، فنا و از خود گذشتن در راه خداوند است و ارتباط

با بیت صورت سؤال ندارد.

ریتم بیت نیز آرام و سنگین است که برخلاف ریتم بیت صورت سؤال است.

گزینه «۴»: مفهوم بیت دقیقاً مانند بیت صورت سؤال اشاره به توجه صرف

به خدا دارد (بی‌توجهی به بهشت و جهنم)؛ اما موسیقی بیت نیز دقیقاً مانند

بیت صورت سؤال تند و طرب‌انگیز است.

(مفهوم و موسیقی شعر، ترکیبی)

جامعه‌شناسی (۱)

۳۱- گزینه «۱»

(سمیه ممدری مصیری)
- سفر فرد مسلمان به مکه برای انجام حج تمتع، هدفدار است.
- آدمی در گرو عمل خویش است؛ یعنی انسان هر کاری انجام دهد گریبان او را می‌گیرد، بنابراین به پیامدهای کنش اشاره دارد.
- برخاستن دانش‌آموزان به معنای احترام به معلم خود است و معنادار است.
(کنش‌های ما، صفحه‌های ۵، ۶ و ۸)

۳۲- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)
رانندگی کردن: اجتماعی و بیرونی
فکر کردن: فردی و درونی
ایستادن پشت چراغ قرمز: اجتماعی و بیرونی
(پدیده‌های اجتماعی، صفحه ۱۱)

۳۳- گزینه «۳»

(بهیر کریمی)
- ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی، از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق می‌یابند.
- افراد با عمل کردن براساس ارزش‌ها و هنجارها، موجب تداوم و استمرار آن‌ها می‌شوند.
- پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها خلق می‌کنند و نتیجه کنش‌های افراد هستند.
- پدیده‌های اجتماعی به مرور از انسان‌هایی که آن‌ها را به‌وجود آورده‌اند مستقل می‌شوند و فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای کنش‌ها و زندگی انسان‌ها ایجاد می‌کنند.
(پدیده‌های اجتماعی، صفحه ۱۴)

۳۴- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)
بررسی گزینه‌ها:
گزینه «۱»: کنش نیست. - هدفدار بودن کنش
گزینه «۲»: ارادی بودن کنش - آگاهانه بودن کنش
گزینه «۳»: آگاهانه بودن کنش - آگاهانه بودن کنش
گزینه «۴»: ارادی بودن کنش - کنش نیست.
(کنش‌های ما، صفحه‌های ۳ و ۴)

۳۵- گزینه «۳»

(زینب آذری)
- حس طراوت و شادابی گل‌ها، پیامد غیرارادی و نتیجه طبیعی کنش است که اتفاق می‌افتد.
- در بحث و بررسی پیامدهای کنش، نمی‌توان پیامدی را مهم‌تر و پیامدی را کم‌اهمیت‌تر دانست. همان‌طور که قرآن کریم می‌فرماید: «آدمی در گرو عمل خویش است؛ یعنی تمام پیامدها (ارادی و غیرارادی) را شامل می‌شود.»
- وقتی فردی تصمیم به قتل فردی دیگر می‌گیرد، این عمل ارادی بوده و به خواست و اراده او صورت می‌گیرد.
- تندرستی ناشی از ورزش کردن پیامد غیرارادی است؛ زیرا مستقل از فرد است و حتماً انجام می‌شود.
(کنش‌های ما، صفحه‌های ۷ و ۸)

۳۶- گزینه «۳»

(سمیه ممدری مصیری)
تشریح عبارات نادرست:
- کنش هدفدار است؛ اگرچه ممکن است انسان به هدف خود نرسد.
- فعالیت سایر مخلوقات معنادار نیست.

۳۷- گزینه «۲»

(زینب آذری)
- پوشش و زبان هر دو پدیده‌های اجتماعی هستند.
- کنش‌ها فقط در ارتباط با دیگران انجام نمی‌شوند؛ بلکه در ارتباط با خود، خلقت و خداوند نیز انجام می‌شوند، انواع کنش‌ها از هم اثر می‌پذیرند و بر یکدیگر اثر می‌گذارند و متناسب می‌شوند؛ ولی هویت هیچ‌کدام از دست نمی‌رود.
- هنجارهای اجتماعی شیوه انجام کنش اجتماعی هستند؛ مانند کنش نوید (پایین آوردن صدای موزیک). هنجارها از جنس وسیله‌ای برای رسیدن به مقصود یعنی ارزش‌ها هستند.

۳۸- گزینه «۳»

(بهیر کریمی)
پیامدهای ارادی کنش، خود نیز کنش بوده اما قطعی نیستند. این دسته از پیامدها خودشان، کنش هستند و باید کنشگری، آن‌ها را انجام دهد؛ برای مثال مریض شدن در اثر مصرف دخانیات، پیامدی غیرارادی بوده و جزء پیامدهای احتمالی کنش نیست.

۳۹- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)
فعالیت‌هایی نظیر ضربان قلب کنش نیستند؛ زیرا با اراده انسان انجام نمی‌شوند.
(کنش‌های ما، صفحه‌های ۳ و ۴)

۴۰- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۹۳)
بخش اول: «در خیابانی شلوغ، یک تصادف رانندگی بین اتومبیل و موتورسواری رخ داد.» این بخش تمام ویژگی‌های یک کنش اجتماعی را دارد و مهم‌ترین ویژگی آن، با توجه به دیگری بودن است. تصادف امری است که بین دو کنشگر روی می‌دهد، پس اجتماعی است.
بخش دوم: «عده‌ای برای مشاهده صحنه تصادف، جمع شدند.» در صورتی که در یک جامعه توجه به رویدادی که برای دیگران اتفاق می‌افتد؛ ارزش نباشد افراد جمع نمی‌شوند، پس این موضوع ارزش اجتماعی است.
بخش سوم: «از این میان چند نفر نسبت به فرد حادثه‌دیده بی‌تفاوت نبوده و برای کمک به وی اقدام کردند.» هنجار همیشه نزدیک به حوزه رفتار است. یعنی شیوه عمل همان هنجار است. این افراد ارزش کمک کردن به دیگران را به شیوه عمل تبدیل کرده و رفتار کرده‌اند. یعنی برحسب هنجارهای اجتماعی عمل کرده‌اند.
بخش چهارم: «پلیس برای شناسایی مقصر در صحنه حضور یافت.» ورود پلیس یعنی ورود کنترل‌کننده اجتماعی.
(پدیده‌های اجتماعی، صفحه‌های ۱۱، ۱۳ و ۱۴)

عربی زبان قرآن (۱)

۴۱- گزینه «۴»

(مصطفی قریم‌فر)

«أنجم»: ستارگانی (رد گزینه «۳») / «كانوا يسألون»: سؤال می‌کردند (كان + فعل مضارع = ماضی استمراری) (رد گزینه های «۱ و ۲») / «من» (کلمهٔ پرسشی: چه کسی (رد گزینه های «۱ و ۳») / «أوجد»: پدید آورد (ماضی وزن إفعال) (رد گزینه «۲») / «زان»: زینت داد (رد گزینه «۳»)

نکته مهم درسی:

- به ترجمهٔ «نفس و أنفَس + ضمیر» دقت کنید. می‌توانیم ضمیر «نفس و أنفَس» را ترجمه نکنیم و به جای هر دو آن‌ها (نفس و أنفَس + ضمیر) از خود، خویش و خویشتن استفاده کنیم: «أنفَسهم = خودشان یا خود»
- به ترجمهٔ این دو فعل توجه کنید: «وَجَدَ، يَجِدُ»: ثلاثی مجرد به معنای یافت، پیدا کرد

«أوجدَ، يُوجدُ»: ثلاثی مزید بر وزن إفعال به معنای پدید آورد

(ترجمه)

۴۲- گزینه «۱»

(مهم‌علی کاظمی نصرآبادی)

«اللَّهُمَّ»: خدایا، خداوندا / «اجعلنی»: مرا.. قراربده (رد گزینه «۳») / «شکوراً»: سپاسگزار، شکرگزار / «اجعلنی صبوراً»: مرا صبور، شکیبا قرار بده / «اجعلنی»: مرا قرار بده (رد گزینه های «۲ و ۳») / «فی عینی صغیراً»: در چشم کوچک (رد گزینه های «۲ و ۳») / «فی أعین الناس کبیراً»: در چشمان مردم بزرگ (رد گزینه «۳»)

(ترجمه)

۴۳- گزینه «۱»

(امیرمسین زارعی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «نازل می‌کند» غلط است.

گزینه «۳»: «لنا» ترجمه نشده است.

گزینه «۴»: «أنجم» جمع مکسر و به معنای «ستارگان» است و هم‌چنین «لنا» ترجمه نشده است.

(ترجمه)

۴۴- گزینه «۲»

(مصطفی قریم‌فر)

«ولئک الجارات» = اسم اشاره + اسم ال‌دار: اسم اشاره به صورت مفرد ترجمه می‌شود. (ترجمهٔ صحیح: آن همسایگان) / «ضیافتهن»: مهمانیشان توجه کنید:

اسم اشاره + اسم ال‌دار = به‌صورت مفرد ترجمه می‌شود (مثل گزینه‌های «۱ و «۲»)

اسم اشاره + اسم بدون ال = جمله و اسم اشاره عین خودش ترجمه می‌شود (مثل گزینه‌های «۳ و «۴»)

(ترجمه)

۴۵- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا صفوی)

«آن‌ها»: اولئک (رد گزینه «۱») / «ابری متراکم»: غیماً متراکماً (رد گزینه «۳») / «آن‌ها سوارانی هستند»: اولئک راکبون (رد گزینه «۲»)

(ترجمه)

۴۶- گزینه «۴»

(مهم‌علی کاظمی نصرآبادی)

یَعِيشُ (زندگی می‌کند) ≠ یَموت (می‌میرد)

(واژگان)

۴۷- گزینه «۲»

(مهم‌علی کاظمی نصرآبادی)

صورت سؤال مفهوم «حمد و ستایش خداوند» را می‌رساند که با گزینه‌های «۱، ۳ و ۴» در ارتباط است؛ ولی با گزینه «۲» که مفهوم «پیروی کردن از خداوند و پیروی نکردن از شیطان» را می‌رساند قرابت ندارد.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: برای هر یک از نَفَس‌های تو یک شکرانه بلکه هزار و بیش از هزار شکرانه بر تو لازم است.

گزینه «۳»: ستایش از آن خدایی است که سزاوارترین کسی است که از او بهراسند و ستایشش کنند.

گزینه «۴»: خداوند را در همه حال ستایش کنید که تنها او شایستهٔ ستایش است.

(مفهوم)

۴۸- گزینه «۳»

(مصطفی قریم‌فر)

«أمتوا»: فعل ماضی / «تقولون»: فعل مضارع / «لا تفعلون»: مضارع منفی

(قواعد فعل)

۴۹- گزینه «۲»

(امیرمسین زارعی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «شاء» فعل ماضی و «أسافرُ» فعل مضارع است.

گزینه «۲»: «یکشفُ» و «یحبُ» هر دو فعل مضارع است.

گزینه «۳»: «ظلمَ» و «کانوا» فعل ماضی و «یظلمونَ» فعل مضارع است.

گزینه «۴»: «قال» فعل ماضی و «أعلمَ» و «لا تعلمونَ» فعل مضارع هستند.

(قواعد فعل)

۵۰- گزینه «۲»

(سیرعلیرضا صفوی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: دقت کنید فعل غائب ابتدای جمله که فاعلش مثنی یا جمع باشد به صورت مفرد است. پس «رجعت» صحیح است.

گزینه «۲»: چون فعل «قدرت» مؤنث است؛ باید «فاجعل» به صورت «فاجعلی» باشد.

گزینه «۴»: ضمیر «ه» برای مفرد مذکر است و با فعل جمله که مفرد مونث غائب یا مفرد مذکر مخاطب است مطابقت ندارد.

(قواعد فعل)

تاریخ (۱)

۵۱- گزینه ۲»

(پوار میربلوکی)

رویدادهای تاریخی را نمی‌توان به‌طور مستقیم درک کرد و مجزا و مستقل نیستند.

(تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه ۲)

۵۲- گزینه ۳»

(پوار میربلوکی)

تمامی آثار باستانی و تاریخی، شامل بناها، ابزارها، اشیاء، سنگ‌نگاره‌ها و سنگ‌نوشته‌ها، سکه‌ها و هر وسیله‌ای که از گذشته به جای مانده است، منبع دست اول محسوب می‌شوند.

(تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه ۸)

۵۳- گزینه ۴»

(پوار میربلوکی)

مراحل پژوهش در تاریخ به‌ترتیب عبارت‌اند از:

الف) انتخاب موضوع

ب) تدوین پرسش‌های تحقیق

پ) شناسایی منابع

ت) گردآوری و تنظیم اطلاعات

ث) تحلیل و تفسیر اطلاعات

ج) گزارش یافته‌های پژوهش

(تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه‌های ۶ و ۷)

۵۴- گزینه ۳»

(پوار میربلوکی)

علم تاریخ صرفاً به شرح زندگانی و اقدامات فرمانروایان و امور سیاسی و نظامی محدود نمی‌شود، بلکه همه ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و هنری جوامع گذشته را دربر می‌گیرد.

(تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه ۵)

۵۵- گزینه ۱»

(کتاب جامع)

الف) مبدأ گاه‌شماری اوستایی، به تخت نشستن هر پادشاه بود.

ب) در ایران دوره اسلامی گاه‌شماری هجری قمری رایج شد.

پ) محتوای سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت جمشید نشان می‌دهند که گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است.

ت) گاه‌شماری هجری خورشیدی که از سال ۱۳۰۴ ش. در ایران رسمیت یافت، براساس گاه‌شماری جلالی تنظیم شده است.

(تاریخ؛ زمان و مکان، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۵۶- گزینه ۳»

(کنکور سراسری ۹۸)

تاریخ‌نگاری در مفهوم کامل آن، از قرن پنجم پیش از میلاد در یونان باستان و با ظهور مورخ بزرگی به نام هرودت که «پدر تاریخ» لقب گرفت، آغاز شد.

(تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه ۴)

۵۷- گزینه ۱»

(علی آقاباباپور)

در چند دهه اخیر، ارتباط تاریخ و جغرافیا، بیش از گذشته، مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته و جغرافیای تاریخی گسترش بیشتری یافته است. از پیامدهای ارتباط جغرافیا و تاریخ، اهمیت یافتن نقشه در مطالعه تاریخ است. نقشه‌های تاریخی، انواع مختلف اطلاعات شامل قلمرو حکومت‌ها، مرزها، پایتخت‌ها، شهرها، بناهای مهم، محل دقیق رویدادها به خصوص جنگ‌ها، شبکه راه‌ها، مسیرهای مهاجرت و لشکرکشی‌ها و تقسیمات اداری و مالیاتی را نمایش می‌دهند.

جغرافیای ایران

۶۱- گزینه «۱»

(کنکور قاجار از کشور ۱۳۰۰)

جغرافیا آن قسمت از دانش بشری است که به انسان کمک می‌کند با ویژگی‌های طبیعی و انسانی و روابط بین آن‌ها در محیط آشنا شود و از آن‌ها در جهت «بهبود زندگی خویش استفاده کند». از آن‌جا که جغرافیا روابط متقابل انسان را با محیط، مطالعه و بررسی می‌کند، بنابراین شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست. پس «جغرافیا علمی برای زندگی بهتر است».

(جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر، صفحه‌های ۲ و ۵)

۶۲- گزینه «۱»

(صفا حاضرری)

بین جغرافیا و سایر رشته‌ها ارتباط وجود دارد. جغرافیا با کمک گرفتن از سایر علوم به سؤالات خود پاسخ می‌دهد. برای درک بهتر این مطلب به مثال زیر توجه نمایید:

علم اقتصاد تولید، توزیع و مصرف کالاها و خدمات، نظام‌های اقتصادی و عرضه و تقاضا را مطالعه می‌کند و جغرافیای اقتصادی به چگونگی معیشت گروه‌های انسانی در مکان‌های مختلف در رابطه با محیط زندگی‌شان می‌پردازد. فرضاً چگونه منابع معدنی یک ناحیه در شکل‌گیری شهرهای صنعتی تأثیر دارد؟ بررسی نظام عرضه و تقاضای مسکن شهری بدون توجه به مکان در علم اقتصاد بررسی می‌شود، اما سایر گزینه‌ها یک موضوع اقتصادی را در ارتباط با مکان آن بررسی می‌کنند که در حوزه جغرافیای اقتصادی می‌باشد.

(جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر، صفحه‌های ۲ و ۳)

با پیشرفت و تکامل شیوه‌های پژوهش در تاریخ در دو قرن اخیر، مورخان به اهمیت استفاده از نقشه‌ها پی برده‌اند؛ به طوری که در آثار تاریخی تألیف‌شده در این دوره، نقشه‌هایی از دوره‌های مختلف تاریخی تهیه و ترسیم شده است. امروزه از نقشه‌های تاریخی، برای ارائه اطلاعات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، جمعیتی و دیگر جلوه‌های حیات اجتماعی انسان در گذشته استفاده می‌شود.

(تاریخ، زمان و مکان، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۵۸- گزینه «۴»

(امیرمسین کاروین)

مکان‌ها و محوطه‌های باستانی و تاریخی اطلاعات ارزنده‌ای را درباره نظام اجتماعی، باورها، فرهنگ، وضعیت اقتصادی و میزان پیشرفت‌های فنی جوامع گذشته ارائه می‌دهند.

(باستان‌شناسی؛ در جست‌وجوی میراث فرهنگی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۵۹- گزینه «۳»

(امیرمسین کاروین)

موزه بریتانیا در شهر لندن قرار دارد.

(باستان‌شناسی؛ در جست‌وجوی میراث فرهنگی، صفحه ۲۶)

۶۰- گزینه «۲»

(امیرمسین کاروین)

باستان‌شناسان هم ممکن است در آغاز تحقیقات خود از منابع مکتوب برای کشف و شناسایی آثار باستانی بهره ببرند. (رد گزینه «۱»)
آثار باستانی همیشه در دسترس و قابل مشاهده نیستند. (رد گزینه «۳»)
مطالعه و شناخت دوران پیش از تاریخ، عمدتاً متکی به کاوش‌های باستان‌شناسی است؛ بنابراین بیشتر اطلاعاتی که تاکنون درباره زندگی انسان و جوامع پیش از تاریخ به دست آمده، حاصل تحقیقات علمی باستان‌شناسان است. (رد گزینه «۴»)

(باستان‌شناسی؛ در جست‌وجوی میراث فرهنگی، صفحه ۲۸)

۶۳- گزینه ۳»

(صفا هاضری)

در هر مکان، پدیده‌های مختلفی هستند که بر یکدیگر تأثیر گذاشته و به نوبه خود از هم تأثیر می‌پذیرند؛ به‌طور مثال یک روستا را در نظر بگیرید که خاک، آب، سرمایه و نیروی انسانی آن بر نوع اشتغال آن اثر می‌گذارد و بالعکس. این روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری به صورت جریانی پیوسته در مکان ادامه دارد و سبب تغییر شکل مکان‌ها می‌شود.

(بغرافیا، علمی برای زندگی بهتر، صفحه ۴)

۶۴- گزینه ۱»

(کتاب پیام)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: «جغرافیای طبیعی ← جغرافیای زیستی ← زیست‌شناسی

گزینه ۳: «فنون جغرافیایی ← سنجش از دور و GIS ← علوم فضایی

گزینه ۴: «جغرافیای انسانی ← جغرافیای رفتاری و فرهنگی ←

انسان‌شناسی، روان‌شناسی و جامعه‌شناسی

(بغرافیا، علمی برای زندگی بهتر، صفحه ۳)

۶۵- گزینه ۴»

(علی آقاپانپور)

چگونگی شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی، حاصل روابط متقابل انسان و محیط است.

(بغرافیا، علمی برای زندگی بهتر، صفحه ۷)

۶۶- گزینه ۱»

(کتاب پیام)

جغرافیا با کمک گرفتن از سایر علوم، به سؤالات خود پاسخ می‌دهد.

(بغرافیا، علمی برای زندگی بهتر، صفحه ۲)

۶۷- گزینه ۱»

(علی آقاپانپور)

سؤال «کجا؟»، با رکن اساسی جغرافیا، یعنی مکان وقوع پدیده‌ها سر و کار دارد.

(روش مطالعه و پژوهش در بغرافیا، صفحه ۸)

۶۸- گزینه ۳»

(زهرا کتیبه)

تنها پرسش «چه موقع؟» پاسخی در متن ندارد و از روند زمانی این پدیده، اطلاعاتی ذکر نشده است.

پاسخ سایر سؤالات:

- کجا؟ جنوب و غرب ایران

- چرا؟ ورود سامانه بارشی متراکم

- چه چیز؟ سیلاب و خسارت‌های مالی

(روش مطالعه و پژوهش در بغرافیا، صفحه ۸)

۶۹- گزینه ۳»

(علی آقاپانپور)

الف) سؤال «چه چیز؟»، بر ماهیت هر پدیده یا مسئله دلالت دارد.

ب) سؤال «چطور؟»، به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد.

پ) سؤال «چه کسی یا چه کسانی؟»، روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد.

(روش مطالعه و پژوهش در بغرافیا، صفحه ۸)

۷۰- گزینه ۳»

(فاطمه ستایی)

سؤال «چه چیز؟»، بر ماهیت هر پدیده یا مسئله دلالت دارد؛ «چه چیزی رخ داده است؟»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «سؤال «کجا؟» که با رکن اساسی جغرافیا یعنی مکان وقوع پدیده‌ها سر و کار دارد.

گزینه ۲: «سؤال «چرا؟» که به علت وقوع پدیده‌ها می‌پردازد.

گزینه ۴: «سؤال «چه موقع؟» به روند زمانی موضوعات می‌پردازد.

(روش مطالعه و پژوهش در بغرافیا، صفحه ۸)

منطق

۷۱- گزینه ۲»

(مفرد قاسمی)

چون مغالطات بی‌شمارند امکان شناخت تک‌تک‌شان نیست و ناگزیر از آموزش شیوه درست تفکر هستیم تا از این طریق قادر به تشخیص خطاهای ذهن که بی‌شمارند باشیم.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» مغالطات بی‌شمارند نه نامحدود؛ یعنی دارای سر و ته هستند و تعدادشان هر قدر هم که زیاد باشد محدود است.

گزینه ۳» این گزینه ربطی به تأکید منطق بر آموزش شیوه درست تفکر ندارد و بی‌ارتباط است.

گزینه ۴» این مورد با این که درست است؛ اما ربطی به سؤال ندارد.

(منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۴)

۷۲- گزینه ۱»

(مفرد نارپرور)

انسان در همه عرصه‌های زندگی به منطق نیازمند است؛ چه در حیطه تبلیغات و چه در فلسفه و...؛ ولی مهم‌ترین حیطه کاربرد آن جهت تصمیم‌گیری صحیح است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲» مهم‌ترین حیطه کاربرد منطق تبلیغات نیست.

گزینه ۳» منطق هم در پی مصون ماندن از امور خیالی و هم واقعی است.

گزینه ۴» استدلال‌آوری و تعریف صحیح مهم‌ترین کاربرد منطق در زندگی است؛ نه هر نوع تعریف و استدلالی.

(منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۵ تا ۷)

۷۳- گزینه ۱»

(پارسا و کلبی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱» در صفحه ۷ کتاب درسی و در ذیل عنوان «دو بخش اصلی منطق: تعریف و استدلال» آمده است که: «برای آشنایی با دو حیطه اصلی منطق، لازم است به تفاوت تصور و تصدیق توجه کنیم». با توجه به همین

جمله می‌فهمیم که برای اینکه بتوانیم تعریف و استدلال را (که دو حیطه اصلی علم منطق و انواع اندیشه ما را تشکیل می‌دهند) بشناسیم، باید ابتدا تصور و تصدیق (که همان انواع دانش بشری است) را بشناسیم. بنابراین علم به تصور و تصدیق مقدم بر علم به تعریف و استدلال است. پس این گزینه صحیح است.

گزینه ۲» در گزینه تله مفهومی بسیار مهمی وجود دارد. مطابق با متن کتاب درسی، در تصورات «به واقعیت داشتن یا نداشتن یا ارتباط آن با سایر امور، کاری نداریم...». از لفظ «کاری نداریم» می‌توان متوجه شد که در تصورات ارتباط داشتن مفاهیم با یکدیگر اهمیتی ندارد و اساساً برایمان مهم نیست که ارتباط دارند یا خیر؛ نه این که واقعاً ارتباط دارند یا خیر. مثلاً تصویری مانند «انسان» با جزء مفهومی خود که «حیوان» باشد، حتماً ارتباط خواهد داشت و نمی‌توان گفت که تصورات هیچ ارتباطی با یکدیگر ندارند، بلکه مهم آن است که در تصورات ما با این ارتباطی کاری نداریم.

گزینه ۳» ما می‌دانیم که تصدیق عبارت است از «جمله خبری تام با معنا که قابلیت صدق و کذب دارد». هر عبارتی که فعل داشته باشد، جمله به‌شمار می‌رود و جملات پرسشی، امری، نهی و تعجبی نیز جملاتی دارای فعل هستند اما تصدیق نیستند؛ زیرا مابقی شروط تصدیق بودن را ندارند؛ پس این گزینه غلط است.

گزینه ۴» در این گزینه دو نکته وجود دارد. اول این که تصدیقات از تصورات ساخته می‌شوند. به عبارت دیگر، اجزای سازنده تصدیق، تصورات هستند. دوم اینکه علم به تصورات سازنده یک تصدیق الزاماً باعث نمی‌شود که به آن تصدیق نیز علم داشته باشیم؛ بلکه ممکن است به آن تصدیق نیز علم داشته باشیم و نیز ممکن است که به آن تصدیق علم نداشته باشیم. برای مثال، ما به «سفید» و «دیوار» و «بودن» علم داریم؛ اما این بدین معنا نیست که به «دیوار سفید است» نیز علم داشته باشیم. پس این گزینه نیز غلط است.

(منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۷)

۷۴- گزینه «۳»

(مفهم قاسمی)

تعریف و استدلال، راه‌های کسب دانش جدید هستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تعریف از راه‌های کسب دانش جدید است؛ نه از اقسام دانش بشری.

گزینه «۲»: تصدیق علم است؛ نه از راه‌های دستیابی به آن.

گزینه «۴»: وظیفه منطق آموزش روش درست تعریف و استدلال است؛ نه تعریف‌آوری و استدلال کردن.

(منطق، ترازوی انریشه، صفحه‌های ۷ تا ۹)

۷۵- گزینه «۴»

(پارسا و کیلی)

در حیطه زبان با ساختار دستوری و آوایی و ظاهری الفاظ و کلمات روبه‌رو هستیم. در حیطه ذهن با مفهوم و معنی که الفاظ بر آن‌ها دلالت می‌کنند، روبه‌رو هستیم.

در حیطه خارج با افراد و مصادیق مفاهیم ذهنی روبه‌رو هستیم.

بنابراین عبارت «تعریف و استدلال بر وزن تفعیل و استفعال هستند» مربوط به حیطه زبان است که جایگاه الفاظ می‌باشد؛ زیرا با ویژگی آوایی الفاظ سروکار داریم. همچنین عبارت «اژدها دارای بال است» مربوط به حیطه ذهن است که جایگاه مفاهیم و معانی است؛ زیرا در جهان واقعی اژدها وجود ندارد و مصداقی ندارد و مقصود از آنچه که در این جمله بیان شده مربوط به تصورات ذهنی و خیالات گوینده جمله است. همچنین عبارت «دیروز ماشینم خراب شد» مربوط به حیطه خارج است که جایگاه مصادیق می‌باشد؛ زیرا مقصود از «ماشین» در این جمله، مصداق آن در جهان خارج است.

(لفظ و معنا، صفحه ۱۲)

۷۶- گزینه «۳»

(پارسا و کیلی)

نکته: یکی از انواع تست‌های اصلی بحث مغالطه اشتراک لفظ، تشخیص عباراتی است که زمینه‌ساز وقوع مغالطه اشتراک لفظ می‌باشند. موضوعی که باید به آن توجه کنیم این است که در این نوع سوالات، مغالطه به صورت

قطعی رخ نداده بلکه وضعیتی در عبارت و گزاره موردنظر ما برقرار است که خواننده یا شنونده ممکن است دچار مغالطه شود و نیز ممکن است دچار مغالطه نشود.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این عبارت، فعل «گرفتن» می‌تواند دو معنا داشته باشد:

«از دوستم عکس‌های زیادی گرفتم (عکاسی کردم)» / «از دوستم عکس‌های زیادی گرفتم (تحویل گرفتم)». مشخص نیست کدام یک مدنظر گوینده است؛ اما اگر فرض کنیم منظور گوینده معنای اول است، پس اگر فردی معنای دوم را در نظر بگیرد، دچار مغالطه می‌شود و برعکس. پس این گزینه می‌تواند زمینه‌ساز مغالطه باشد.

گزینه «۲»: در این عبارت، واژه «دوش» دو بار آمده که هر بار معنای متفاوتی دارد: «خواجه از میکده‌ای دوش (دیشب) به دوش (کتف) آوردند» یا «خواجه از میکده‌ای دوش‌به‌دوش (در حالی که روی دوش‌شان گرفته بودند) آوردند.» و بنابراین مستعد وقوع مغالطه اشتراک لفظ خواهد بود.

گزینه «۳»: از آنجایی که از شواهد و قرائن جمله به خوبی مشخص است که «ساعتی چند» به زمان اشاره دارد و نه وسیله‌ای که نشان‌گر زمان است؛ بنابراین در این گزینه مغالطه‌ای وجود ندارد و احتمال مغالطه اشتراک لفظ نیز نمی‌رود؛ چون سایر اجزای جمله معنی دوم لفظ مدنظر را ابطال کرده‌اند.

گزینه «۴»: در این عبارت، واژه «نگران» می‌تواند دو معنا داشته باشد: «چشم نرگس به شقایق (نگاه‌کننده) خواهد شد» / «چشم نرگس به شقایق (مضطرب) خواهد شد». چنانچه می‌بینیم معنای اول قابل جایگذاری است و معنای دوم قابل جایگذاری نیست. پس اگر فردی معنای دوم را در نظر بگیرد، دچار مغالطه می‌شود.

(لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۷۷- گزینه «۱»

(مفهم قاسمی)

«سر» در این گزینه مجاز از افکار است؛ چرا که افکار در محل سر قرار دارند و به علاقه محلیه مجاز از افکار است؛ پس دلالت التزامی وجود دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «سر» در اینجا مجاز از بخشی از سر یا مجاز از مو می‌باشد که قسمتی از سر محسوب می‌شود، پس علاقه مجاز در این جا کلیه است که دلالت تضمینی محسوب می‌شود. (دلالت کل بر جزء)

گزینه «۳»: با بخشی از «سر» یعنی فقط قسمت بالای پیشانی یا قسمتی دیگر بر حسب مورد به توپ ضربه وارد کرده است؛ پس دلالت تضمینی دارد.

گزینه «۴»: «سر» مجاز از قسمتی از سر است؛ چرا که کل سر حسن نشکسته بلکه قسمتی از آن شکسته است. پس این گزینه هم دلالت تضمینی دارد.

(لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۷۸- گزینه «۲»

(مهم تر رپور)

عبارت «الف» مستعد وقوع مغالطه ابهام در مرجع ضمیر است. معلوم نیست که راننده، ماشین خود یا ماشین محمد را برده است. در عبارت «ب» مغالطه ابهام در مرجع ضمیر وجود دارد. معلوم نیست منظور گوینده این است که از تمجید کردن حبیب ناراحت شده است یا از نحوه تمجید توسط حبیب.

عبارت «پ» مستعد وقوع هیچ مغالطه‌ای نیست.

عبارت «ج» مستعد وقوع مغالطه نگارشی کلمات است؛ چون «ارض» به معنای زمین و «ارز» به معنای پول‌های کشورهای خارجی از نظر املائی می‌توانند به جای یک‌دیگر نوشته شوند.

در عبارت «د» مغالطه‌ای وجود ندارد؛ چون وجود ضمیر (ش) نشان‌دهنده منظور گوینده است و دیگر نمی‌توان عبارت را به دو صورت نوشت.

(لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۷۹- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۹۹)

در گزینه «۲»، مغالطه ابهام در مرجع ضمیر وجود دارد؛ چون معلوم نیست که فرد از این که کس دیگری راهنمایی‌اش کرده پشیمان است یا از این که خودش کس دیگری را راهنمایی کرده است پشیمان است.

نکته: در مغالطه «ابهام در مرجع ضمیر» چون در آن به مرجع ضمیر تأکید شده است ممکن است تا حدودی غلط‌انداز باشد. به طور کلی در کتاب نظام جدید و کنکورهایی که در سال‌های اخیر برگزار شده‌اند، ابهام در عبارت نیز ذیل همان عنوان ابهام در مرجع ضمیر مطرح شده و لزومی ندارد که این ابهام فقط ناشی از یک ضمیر با مرجع نامشخص باشد.

(لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۸۰- گزینه «۲»

(پارسا و کیلی)

مورد اول: این عبارت «زمینه‌ساز مغالطه توسل به معنای ظاهری» است؛ زیرا در آن لفظ «روی» دلالت تضمینی دارد بر بخشی از صورت مادر نه همه آن! پس اگر کسی آن را دلالت مطابقی در نظر بگیرد، دچار مغالطه شده است.

مورد دوم: در این عبارت «مغالطه اشتراک لفظ» اتفاق افتاده است، زیرا در آن مشترک لفظی «شیر» به کار رفته که دارای دو معنای حیوان درنده و مایع خوراکی سفیدرنگ می‌باشد. حال آنکه در این عبارت، بخش دوم مربوط به معنایی است که غیر از معنای بخش اول است و دو معنا با هم خلط شده‌اند. در واقع حکمی که در بخش «پس باید درنده باشد» داده شده، مربوط به حیوان درنده است؛ اما در این جا آن را برای مایع خوراکی سفیدرنگ آورده است.

مورد سوم: در این عبارت «مغالطه نگارشی کلمات» اتفاق افتاده است؛ زیرا عدم رعایت علائم سجاوندی (در اینجا ویرگول) باعث ایجاد ابهام شده که منظور گوینده «مادر، علی آمد» است یا «مادر علی، آمد».

مورد چهارم: در این عبارت «مغالطه ابهام در مرجع ضمیر» اتفاق افتاده است، زیرا مشخص نیست که مرجع ضمیر متصل «اش» به «پدر آن پسر» برمی‌گردد یا «آن پسر».

مورد پنجم: این عبارت زمینه‌ساز هیچ مغالطه‌ای نیست و نیز هیچ مغالطه‌ای نیز در آن اتفاق نیفتاده است. دقت کنید که لفظ «ماشین» با دلالت مطابقی به کار رفته است.

(لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۸)

اقتصاد

۸۱- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق:

تیزبین	فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.
نوآور	ایده‌ها را به محصولات جدید، فرآیندها و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کنند.
ریسک‌پذیر	پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند. (آقای سلطانی)
خوش‌بین	کارآفرینان واقع‌بین هستند؛ اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی هستند. (خانم حمیدی)
پرانگیزه	نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند. (آقای شریفی و خانم احسانی)
یادگیرنده	از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند. (خانم حسینی)
سازمان‌دهنده	منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند. (آقای رفیعی)

(کسب و کار و کارآفرینی، صفحه ۶)

۸۲- گزینه «۲»

(سیدمهد مرنی‌ریزانی)

کسی که می‌خواهد کارآفرین باشد، باید مهارت‌های ابتکار عمل را داشته باشد تا بتواند با جمع کردن عوامل مختلف در کنار هم، کالا یا خدمتی تولید کند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: زنده نگاه‌داشتن کسب و کار ← کار و تلاش زیاد

گزینه «۳»: اتخاذ تصمیمات مناسب ← آگاهی و دانش

گزینه «۴»: راه‌اندازی کسب و کار ← توانایی مالی

(کسب و کار و کارآفرینی، صفحه ۵)

۸۳- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

بررسی موارد نادرست:

الف) کارآفرینان یا مؤسسان شرکت‌ها با کار و تلاش خود از کسب و کارها مراقبت می‌کنند که این کار چندان آسان نیست، چرا که بسیاری از کسب و کارهای نوپا عمر کوتاهی دارند؛ به طوری که تنها نیمی از آن‌ها می‌توانند از شش سالگی عبور کنند و به کار خود ادامه دهند.

ج) یک کارآفرین موفق ضرورتاً از ابتدا کارآفرین نبوده است، اما حرکت با چشم باز و بر مبنای شناخت ظرفیت‌های خود و اتفاقات اطراف، او را قدم به قدم از سطوح ابتدایی کار به درجه‌های بالای آن می‌رساند.

د) در کنار این که احتمال از بین رفتن و شکست یک کسب و کار وجود دارد، احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست. این احتمال موفقیت و سودآوری، انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرفتن خطرات آن توسط کارآفرینان است.

ه) کارآفرین لازم است تا آگاهی و دانش زیادی برای اتخاذ تصمیمات مناسب درباره موقعیت شرکت، پیشنهاد محصول، قیمت‌گذاری، تبلیغات و استخدام نیروی کار داشته باشد.

(کسب و کار و کارآفرینی، صفحه‌های ۴ و ۵)

۸۴- گزینه «۱»

(امسان عالی‌نژاد)

پولی را که تولیدکنندگان برای تولید صرف می‌کنند، هزینه‌های تولید می‌نامند.

خریداری یا اجاره کارگاه، خرید یا اجاره ماشین‌آلات و سایر ابزارها، هزینه خرید مواد اولیه و دستمزد کارگران و کارمندان جزء هزینه‌های تولید است. پولی که تولیدکننده از فعالیت اقتصادی خود به دست می‌آورد، درآمد نام دارد و جزء هزینه‌های تولید نیست.

(کسب و کار و کارآفرینی، صفحه ۸)

۸۵- گزینه «۲»

(امسان عالی‌نژاد)

تومان $1,800,000,000 = 360 \times 5,000,000,000$ = درآمد

تومان $672,000,000 = 14 \times 12 \times 4,000,000,000$ = حقوق سالانه کارگران

تومان $37,800,000 = \frac{35}{100} \times 108,000,000 = \frac{35}{100} \times (9,000,000 \times 12)$ = هزینه استهلاک

۸۹- گزینه ۴»

(امسان عالی نژاد)

الف) در شرکت‌ها افراد به اندازه سهامی که خریداری کرده‌اند، مالکیت نسبی دارند. یعنی هرکس به اندازه سهمش در منافع و مسئولیت‌ها سهیم است.

ب) محاسبه مالکیت افراد به درصد:

$$\frac{4,000,000,000}{20,000,000,000} \times 100 = 20$$

$$\frac{3,000,000,000}{20,000,000,000} \times 100 = 15$$

$$\frac{6,000,000,000}{20,000,000,000} \times 100 = 30$$

$$\frac{1,000,000,000}{20,000,000,000} \times 100 = 5$$

(انتخاب نوع کسب و کار، صفحه ۱۶)

۹۰- گزینه ۳»

(امسان عالی نژاد)

شرکت تعاونی کسب و کاری است که با هدف تأمین نیازمندی‌های اعضا تشکیل می‌شود و به بهبود وضعیت اقتصادی آن‌ها کمک می‌کند. تعاونی‌ها مراحل راه‌اندازی کم و بیش مشابهی با شرکت‌ها دارند؛ اما نحوه اداره آن‌ها براساس هر نفر یک رأی است؛ یعنی هر کدام از اعضا صرف‌نظر از این‌که چقدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشد، یک رأی خواهد داشت، اما توزیع سود احتمالی در پایان دوره به نسبت سرمایه هر عضو است.

(انتخاب نوع کسب و کار، صفحه ۱۹)

تومان $1,120,000,000 \times \frac{5}{3} = 672,000,000$ هزینه مواد اولیه

تومان $1,829,800 = 1,120,000,000 + 37,800,000 + 672,000,000$ مجموع هزینه‌ها

هزینه‌ها - درآمد = سود (یا زیان)

چون میزان درآمد از هزینه‌ها کم‌تر است، تولیدکننده زیان کرده است.

تومان $1,800,000,000 - 1,829,800,000 = -29,800,000$ زیان

(کسب و کار و کارآفرینی، صفحه‌های ۸ و ۹)

۸۶- گزینه ۴»

(سیرمهم مدنی رینانی)

با صرفه‌جویی و افزایش بهره‌وری، مثل پرهیز از استخدام نیروی کار غیرلازم، یا صرفه‌جویی در مواد اولیه و انرژی یا جلوگیری از ریخت و پاش‌ها، می‌توان هزینه تولید را بدون این‌که از میزان تولید کم کرد، کاهش داد. فراهم کردن بازار مناسب برای محصولات و فروش آن‌ها به قیمت مناسب نیز موجب افزایش درآمد (نه کاهش هزینه‌ها) می‌شود.

(کسب و کار و کارآفرینی، صفحه ۹)

۸۷- گزینه ۲»

(سارا شریفی)

بررسی عبارات نادرست:

الف) بیشتر آن‌ها کوچک‌مقیاس‌اند و در همه نوع فعالیتی حضور دارند.

د) کسب و کار شخصی متعلق به یک شخص است.

(انتخاب نوع کسب و کار، صفحه ۱۴)

۸۸- گزینه ۲»

(سارا شریفی)

اگر بخواهیم به صورت کلی تفاوت مفهومی شکل‌های مختلف کسب و کار را درک کنیم، باید تنها به این سؤال پاسخ بدهیم که «مالک محصول یا کالای (نهایی) که به مشتری عرضه می‌شود، کیست؟ یک نفر یا چند نفر هستند و چگونه درآمد یا سود باید تقسیم شود؟»

همین سؤال ساده و پاسخ آن، بیانگر مفهومی به نام «سازمان تولید» است.

(انتخاب نوع کسب و کار، صفحه ۱۴)

پاسخنامه

دفترچه عمومی

فارسی (۱)

۹۱- گزینه «۳»

(حسن افتاده - تبریز)

واژه «یله» در مورد «لف» اشتباه معنی شده و معنای صحیح آن «زاد و رها» است.

واژه «قربابت» در مورد «ج» اشتباه معنی شده و معنای صحیح آن

«خویشی، خویشاوندی و نزدیکی» است.

(لغت، واژه‌نامه)

۹۲- گزینه «۳»

(حسن افتاده - تبریز)

واژه «همسری» در بیت گزینه «۳»، معنای «برابری» می‌دهد.

(لغت، واژه‌نامه)

۹۳- گزینه «۲»

(سعید بعفری)

«ضایه» در «روزگار ضایه و مال هدر و جواهر پریشان» باید به صورت «ضایع»

نوشته شود.

(املا، ترکیبی)

۹۴- گزینه «۳»

(مرتضی منشاری - اردبیل)

بیت «الف»: «سر» مجاز از «کل وجود»

بیت «ب»: «چمن» مجاز از «باغ»

(آرایه‌های ادبی، صغفه ۱۵)

۹۵- گزینه «۴»

(مرتضی منشاری - اردبیل)

استعاره و اغراق ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «حس آمیزی: جان شیرین / جناس: شیرین (نام دختر) و شیرین

(دارای مزه شیرین)

گزینه «۲»: تلمیح: اشاره به داستان شیرین و فرهاد/ مجاز: «جان» مجاز از «کل وجود»

گزینه «۳»: تشبیه: چون فرهاد/ کنایه: دست از جان شستن

(آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

۹۶- گزینه «۴»

(ممسن فرای - شیراز)

«پیرایه خرد» اضافه تشبیهی است که خرد به پیرایه یعنی زیور تشبیه شده

است ولی سایر گزینه‌ها فاقد «تشبیه» است.

(آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

۹۷- گزینه «۲»

(شیوا نظری - همدان)

ضمیر «م» در این گزینه در نقش مفعول و در سایر گزینه‌ها مضاف‌الیه است.

(دستور زبان فارسی، ترکیبی)

۹۸- گزینه «۴»

(ممسن فرای - شیراز)

در این بیت، «دوستان» منادا است که فعل آن به «قرینه معنوی» حذف شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «۱»: دردم از یار است و درمان نیز هم [از یار است]

دل فدای او شد و جان نیز هم [فدای او شد]

گزینه «۲»: این که می‌گویند آن خوش‌تر ز حسن

یار ما این دارد و آن نیز هم [دارد]

گزینه «۳»: یاد باد آن کو به قصد خون ما

عهد را بشکست و پیمان نیز هم [بشکست]

(دستور زبان فارسی، ترکیبی)

۹۹- گزینه «۳»

(مر تقی منشاری - اردیبل)

مفهوم گزینه «۳» از عبارت صورت سؤال دریافت نمی‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: اقدام سریع: سبک روی به کار آورد.

گزینه «۲»: دوراندیشی: آن‌که حزم زیادت داشت.

گزینه «۴»: ستمگری روزگار: دست‌برد زمانه جافی

(مفهوم، ترکیبی)

۱۰۰- گزینه «۱»

(مر تقی منشاری - اردیبل)

گزینه «۱» به مفهوم «خروار و خودستایی» اشاره می‌کند، اما در گزینه‌های

«۲»، «۳» و «۴» به «تواضع و فروتنی» تأکید شده است.

(مفهوم، ترکیبی)

فارسی (۱) - سوالات آشنا - تبدیل به تست سوالات کتاب زرد

۱۰۱- گزینه «۱»

(سعیر بعفری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: صواب: درست

گزینه «۳»: پدیدار: آشکار

گزینه «۴»: برازندگی: شایستگی، لیاقت

(لغت، واژه‌نامه)

۱۰۲- گزینه «۲»

(سعیر بعفری)

در هر دو بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۲» به معنای «هجوم و حمله»

به کار رفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: اقدام کرد

گزینه «۳»: نواختن و اقدام کردن

گزینه «۴»: دستش را دراز کرد

(لغت، واژه‌نامه)

۱۰۳- گزینه «۳»

(سعیر بعفری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مستغنی ← مستغنی

گزینه «۲»: غرابت ← قرابت

گزینه «۴»: هضم ← حزم

(املا، ترکیبی)

۱۰۴- گزینه «۴»

(حسن افتاره - تبریز)

در بیت گزینه «۴» آرایه تضاد وجود ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «هدف و صدف» جناس ناقص اختلافی دارد.

گزینه «۲»: «دیدن صدا» حس آمیزی دارد.

گزینه «۳»: «گوش» در این بیت مجاز از «انسان» می‌باشد.

(آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

۱۰۵- گزینه «۳»

(حسن افتاره - تبریز)

در بیت صورت سؤال آرایه تشبیه وجود ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «بوسه زدن» کنایه از «دوست داشتن و سپاس‌گزاری کردن می‌باشد».

گزینه‌های «۲ و ۴»: «آغوش چشمه» و «بوسه زدن سبزه» استعاره و تشخیص دارند.

(آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

۱۰۶ - گزینه «۴»

(مفسر فرایی - شیراز)

فاقد «مجاز» است. توجه: «گوش مانند» کنایه از «سکوت» است و «گوش» مجاز نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «داد» اولی به معنای «عدل» و «داد» دومی از مصدر «دادن» که همین امر «جناس تام» ایجاد نموده است.

گزینه «۲»: واژه‌های «شادی و غم» و «آیند و گذرند» آرایه «تضاد» ایجاد کرده است.

گزینه «۳»: شاعر به گل شخصیت انسانی داده است که همین امر استعاره و تشخیص ایجاد نموده است.

(آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

۱۰۷ - گزینه «۳»

(شیوا نظری - همدان)

«را» در هر دو مصراع معنای «برای» می‌دهد و دیگر نشانه مفعول نیست. مصراع اول می‌گوید: «برای سرو، فکر خزان و نوبهار وجود ندارد.» مصراع دوم نیز می‌گوید «در دل شخص آزاده راهی برای امید و بیم وجود ندارد.» بنابراین بیت فاقد مفعول است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «تلخی دشنام» و «جمال کام» مفعول هستند.

گزینه «۲»: «انتقام هرزه‌گویان» و «جواب مرغ بی‌هنگام» مفعول هستند.

گزینه «۴»: «زکات بوسه» و «صائب گمنام» مفعول هستند.

(دستور زبان فارسی، ترکیبی)

۱۰۸ - گزینه «۴»

(شیوا نظری - همدان)

فعل «بود» در این گزینه به «قرینه لفظی» حذف شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: رومیان گفتند ما را کر و فر [است]: حذف به «قرینه معنوی» است.

گزینه «۲»: ما را چه جرم [است؟]: حذف به «قرینه معنوی» است.

گزینه «۳»: چه غم آتش را [است؟]: حذف به «قرینه معنوی» است.

این سه گزینه دارای جمله‌هایی با ساختار «را ... است/ بود» هستند و فعل «است» در معنای «وجود داشتن» در آن‌ها به «قرینه معنوی» حذف شده است. مثلاً بیت گزینه «۲» می‌گوید: برای ما چه جرمی وجود دارد؟

(دستور زبان فارسی، ترکیبی)

۱۰۹ - گزینه «۲»

(مفسر فرایی - شیراز)

بیت مذکور در نکوهش «غیبت و سخن‌چینی» است.

(مفهوم، ترکیبی)

۱۱۰ - گزینه «۴»

(مفسر پرهیزگار - سبزوار)

مفهوم این ضرب‌المثل «دورویی و ریاکاری» است. در گزینه «۴» مفهوم دورویی دیده نمی‌شود (شاعر پند ناصحان را نه تنها مفید نمی‌داند بلکه آن را مایه بدبختی و فلاکت خود می‌شمارد).

(مفهوم، ترکیبی)

دین و زندگی (۱)

۱۱۱- گزینه «۱»

(مفسن بیاتی)

اولین گام برای حرکت انسان در مسیر قرب الهی شناخت انسان است؛ به همین دلیل است که خودشناسی سودمندترین دانش‌ها شمرده شده است.

(پرواز، صفحه ۱۸)

۱۱۲- گزینه «۱»

(میهوبه ابتسام)

این آیه به روشنی بیان می‌کند که اگر کسی فقط دنیا را بخواهد، بهره‌ای در آخرت ندارد. پس اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به اهداف اخروی می‌شوند.

(هدف زندگی، صفحه ۷ و ۸)

۱۱۳- گزینه «۴»

(مفسن بیاتی)

خداوند ما را صاحب اراده و اختیار آفرید و مسئول سرنوشت خویش قرار داد. (سرمایه اختیار و انتخاب)

«إِنَّا هَدَيْنَا السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا: ما راه را به او نشان دادیم یا سپاس‌گزار خواهد بود و یا ناسپاس»

(پرواز، صفحه ۲۰)

۱۱۴- گزینه «۲»

(مفسن بیاتی)

عقل با دوراندیشی، ما را از خوشی‌های زودگذر منع می‌کند و وجدانی که نفس لوامه) با محکمه‌هایش ما را از راحت‌طلبی باز می‌دارد.

(پرواز، صفحه ۲۱)

۱۱۵- گزینه «۴»

(مفسن بیاتی)

خداوند، پیامبران و پیشوایان پاک و دلسوزی را همراه با کتاب راهنما برای ما فرستاد (راهنمایان الهی) تا راه سعادت را به ما نشان دهند و در پیمودن راه حق به ما کمک کنند (امداد کنند). این سرمایه الهی، بیرونی محسوب می‌شود.

(پرواز، صفحه ۲۱)

۱۱۶- گزینه «۳»

(مرتضی مستنی‌کبیر)

بررسی نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اگر انسان جمله چیزها را فراموش کند و هدف اصلی خود را فراموش نکند، او را باک نیست.

گزینه «۲»: گیاهان به‌صورت طبیعی و حیوانات به‌صورت غریزی به سوی هدف خود حرکت می‌کنند.

گزینه «۴»: لازمه تقرب به خدا این نیست که کارهایی مانند کسب مال و ثروت که امور فرعی هستند، کنار گذاشته شوند. زیرا اهداف فرعی نیز برای زندگی در دنیا، خوب و ضروری هستند.

(هدف زندگی، صفحه ۴، ۵ و ۸)

۱۱۷- گزینه «۳»

(میهوبه ابتسام)

حق بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین به معنای هدفدار بودن خلقت آنهاست. این آیه (و ما خلقنا السماوات و الارض ...) به خوبی دلالت بر این دارد که جهان آفرینش بی‌هدف نیست و هر موجود براساس برنامه حساب‌شده‌ای به این جهان گام نهاده است و به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است.

(هدف زندگی، صفحه ۵)

۱۱۸- گزینه «۴»

(میهوبه ابتسام)

این آیه اشاره به تفکر و تعقل دارد که گزینه «۴» نیز اشاره به همین مطلب دارد.

(پرواز، صفحه ۱۹)

۱۱۹- گزینه «۱»

(امیرمهری افشار)

افراد زیرک با انتخاب خداوند به عنوان هدف اصلی خود، هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند و هم از آنجایی که تمام کارهای دنیوی خود را در جهت رضای خدا انجام می‌دهند، جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند و سرای آخرت خویش را آباد می‌کنند. موضوعی است که از آیه «مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ» مستفاد می‌گردد.

(هدف زندگی، صفحه ۵)

۱۲۰- گزینه «۴»

(مرتضی مستنی‌کبیر)

این مصراع به صورت یک ضرب‌المثل است و در جایی استفاده می‌شود که یک چیز جامع و دربردارنده چیزهای دیگر است. برخی از هدف‌های زندگی نیز این‌گونه‌اند؛ یعنی دربردارنده هدف‌های دیگر نیز هستند و رسیدن به آن‌ها برابر با دستیابی به سایر اهداف نیز می‌باشد.

(هدف زندگی، صفحه ۱۰)

زبان انگلیسی (۱)

۱۲۱- گزینه «۳»

(مفسر ریمبی)

ترجمه جمله: «در آینده نزدیک، سفر فضایی به آسانی سفر به کشوری دیگر خواهد شد.»

نکته مهم درسی:

بعد از "will" شکل ساده فعل به کار می‌رود.

(گرامر)

۱۲۲- گزینه «۴»

(مفسر ریمبی)

ترجمه جمله: «نگران نباشید، طوفان خانه ما را خراب نخواهد کرد. به اندازه کافی قوی هست که [بتواند] هر آب و هوای بدی را تحمل کند.»

نکته مهم درسی:

با توجه به معنای مدنظر و زمان جمله که آینده است، تنها گزینه «۴» می‌تواند جمله را به درستی کامل کند.

(گرامر)

۱۲۳- گزینه «۲»

(مفسر ریمبی)

ترجمه جمله: «روز مدرسه کی تمام خواهد شد؟ من هیجان‌زده هستم که به خانه بروم و با اسباب‌بازی‌هایم بازی کنم!»

نکته مهم درسی:

در جملات سوالی با کلمه پرسشی، ابتدا کلمه پرسشی سپس "will" و بعد از آن فاعل و فعل می‌آیند.

(گرامر)

۱۲۴- گزینه «۳»

(مبتهی درفشان)

ترجمه جمله: «وقتی پدرم شغلش را از دست داد، از او پرسیدم آیا کاری هست که بتوانم برای کمک به صرفه‌جویی پول انجام دهم.»

(۱) یافتن (۲) محافظت کردن

(۳) از دست دادن (۴) پرداختن

(واژگان)

۱۲۵- گزینه «۲»

(مبتهی درفشان)

ترجمه جمله: «تنها امید ما برای آینده‌ای بهتر این است که با همه حیوانات با مهربانی، احترام و عشق رفتار کنیم.»

(۱) خانه، زیستگاه (۲) امید

(۳) خطر (۴) دشت

(واژگان)

۱۲۶- گزینه «۱»

(مبتهی درفشان)

ترجمه جمله: «من هیچ نور طبیعی در اتاقم نداشتم، بنابراین یک چراغ رومیزی خریدم تا کمک کند هنگام کار یا مطالعه بهتر ببینم.»

(۱) طبیعی (۲) امن
(۳) وحشی (۴) در معرض خطر

(واژگان)

ترجمه متن درک مطلب:

همان‌طور که دنیای ما بزرگ‌تر می‌شود، حیوانات بیشتر و بیشتری را از دست می‌دهیم. این یک مشکل بزرگ است زیرا حیوانات برای سیاره ما مهم هستند. آنها به ما کمک می‌کنند غذا پرورش دهیم، هوای خود را تمیز نگه داریم و اطمینان حاصل کنیم که همه چیز در تعادل باقی می‌ماند. ما حیوانات را از دست می‌دهیم زیرا مردم جنگل‌هایی را که حیوانات در آن زندگی می‌کنند قطع می‌کنند، هوا و آب را آلوده می‌کنند و کره زمین را خیلی گرم می‌کنند. اگر جلوی این اتفاق را نگیریم، بسیاری از حیوانات برای همیشه ناپدید خواهند شد.

ما می‌توانیم با انجام کارهایی مانند بازیافت، مصرف انرژی کم‌تر و کاشت درخت به نجات حیوانات کمک کنیم. همچنین می‌توانیم مطمئن شویم که حیوانات مکان‌های امنی برای زندگی دارند که توسط مردم آسیب نمی‌بینند. مهم این است که از آن‌ها مراقبت کنیم تا آن‌ها بتوانند از ما مراقبت کنند. اگر با هم کار کنیم، می‌توانیم مطمئن شویم که حیوانات برای مدت طولانی با ما خواهند بود.

۱۲۷- گزینه «۳»

(عقیل ممبری‌روش)

ترجمه جمله: «کدام یک از موارد زیر در مورد حیوانات با توجه به متن صحیح نیست؟»

«آن‌ها سیاره [زمین] را بسیار گرم می‌کنند.»

(درک مطلب)

۱۲۸- گزینه «۴»

(عقیل ممبری‌روش)

ترجمه جمله: «طبق متن، ما در حال از دست دادن حیوانات هستیم، زیرا انسان‌ها در حال ...»

«قطع درختان هستند»

(درک مطلب)

۱۲۹- گزینه «۲»

(عقیل ممبری‌روش)

ترجمه جمله: «کلمه زیرخط‌دار "them" در پاراگراف «۲» به "animals" اشاره می‌کند.»

(درک مطلب)

۱۳۰- گزینه «۴»

(عقیل ممبری‌روش)

ترجمه جمله: «برای اینکه مطمئن شویم حیوانات برای مدت طولانی با ما خواهند بود، چه کاری می‌توانیم انجام دهیم؟»

«برای مراقبت از حیوانات با یکدیگر همکاری کنیم»

(درک مطلب)